

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ühiskonnateaduste instituut
Organisatsiooni infotöö

Mari Pilv

Info- ja dokumendihalduses Eestis kaitstud lõputööde
lähtekohad

Magistritöö

Juhendaja: Pille Pruulmann-Vengerfeldt, PhD

Tartu 2015

Sisukord

1	Sissejuhatus	4
2	Ülevaade varasematest uurimustest.....	7
2.1	Käsitlused Eestis	7
2.2	Käsitlused teistes riikides.....	9
2.3	Uurimissuundade trendid infoteadustes.....	10
3	Metoodika.....	13
3.1	Uurimustöö eesmärk	13
3.2	Kontentanalüüs uurimismeetodina	14
3.2.1	Kodeerimine	15
3.3	Uurimuses osalenud ülikoolid	20
3.3.1	Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ...	20
3.3.2	Uurimusest välja jäänud tööd	22
3.4	Uurimuse läbiviimine	22
4	Kontentanalüüsi tulemused.....	25
4.1	Uurimustulemused Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööde lõikes	25
4.1.1	Eesmärk	26
4.1.2	Valim	27
4.1.3	Meetod	28
4.2	Uurimustulemused Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööde lõikes.....	29
4.2.1	Eesmärk	29
4.2.2	Valim	32
4.2.3	Meetod	33
4.3	Uurimustulemused Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli magistritööde lõikes	34
4.3.1	Eesmärk	34

4.3.2	Valim	38
4.3.3	Meetod	39
4.4	Eesti uurimustööde koondanalüüs	41
4.4.1	Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööde lõikes.....	41
4.4.2	Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööde lõikes.....	41
4.4.3	Tallinna Ülikooli magistrیتööde lõikes	42
4.4.4	Tartu Ülikooli magistrیتööd lõikes	42
4.5	Üliõpilastööde kättesaadavus.....	43
4.6	Kokkuvõtavad uurimustulemused	45
5	Diskussioon	47
5.1	Info- ja dokumendihalduses Eestis kaitstud uurimustööde lähtekohad	47
5.1.1	Uurimustööde temaatiline areng.....	47
5.1.2	Uurimustööde metoodiline areng	48
5.1.3	Uurimustööde kättesaadavus	48
5.2	Meetodi kriitika.....	49
5.3	Soovitused.....	49
6	Kokkuvõte	50
7	Summary.....	52
8	Kasutatud kirjandus:	54
9	Lisad:	58
10	Lihtlitsents	64

1 SISSEJUHATUS

Üliõpilased alustavad oma uurimisteema leidmiseks või konkretiseerimiseks varasemalt kirjutatud uurimustööde lugemisega. Tuginedes enda kogemusele on tihtipeale olemas oma organisatsioonist lähtuv vajadus ja idee. Selleks, et teada saada, kas sarnast teemat on juba uuritud, kulutatakse määramatu hulk väärtuslikku aega. Aega, mida võiks tegelikult kasutada juba enda teemaga seotud teadusallikate otsimisele. Kui enda organisatsioonist lähtuv vajadus puudub, on teema otsingul ja valikul oluline teada, mis uurimustöid on kirjutatud ning mis teemad on jäänud tahaplaanile ja mida võiks tulevikus uurida.

Tampere Ülikooli infoteaduste osakonna professor Kalervo Järvelin on sõnastanud infoteaduse definitsiooni järgmiselt: "Infoteadus on teadus informatsiooni (eelkõige salvestatud informatsiooni) edastamisest infoteadusele infotarbijatele. Eesmärgiks on luua käsitlus organisatsioonide ja üksikisikute infokeskkonnast, infovajadusest, infohankimisviisidest ja inforessursside organiseerimisest sellisel kujul, et see võimaldaks soovitud informatsiooni kiire kättesaamist" (Järvelin, 1995; Virkus, 2010 kaudu). Lisaks toob Virkus (2010) välja, et infoteadus on teadus informatsiooni kogumisest, organiseerimisest, säilitamisest, otsingust ja levitamisest. Raamatukogusõnastiku (Raamatukogusõnastik) järgi on infoteadus sotsiaalteadus, mis uurib informatsiooni vahendamist ja kasutamist, selgitades välja gruppide ja indiviidide infopädevuse, infovajaduse, infokäitumise ja inforessurssidele optimaalse juurdepääsu tegureid ja seaduspärasusi sotsiaal-kultuurilises kontekstis. Infoteadus hõlmab ka raamatukoguteaduse, raamatuteaduse, bibliograafia-, dokumendi- ja arhiiviteaduse. Teema valik tulenes autori isiklikust huvist. Soovisin teada, mis teemasid ning mida on varasematel aastatel magistritöödes uuritud. Selleks kaardistasin perioodil 2004 – 2014 Eestis kaitstud info- ja dokumendihaldusalased uurimustööd. Kaardistusest selgus, et meetoodiliselt ei ole uurimustööde eesmäärke, valimit ega ka uurimismeetodeid varasemalt uuritud – seega on antud teema igati ainulaadne ning uurimist väärt. Lisaks Eestis kaitstud lõputöödele, kaardistasin ajavahemikus 2004 – 2014 Records Management Journalis avaldatud artiklid. Records Management Journal on rahvusvaheline ajakiri, mis on pühendatud dokumendihaldusele ning mis on kättesaadav kõikidele, mitte ainult seltsidele või -ühingutele. Ajakiri pakub erinevaid lähenemisi uurimistööde, juhtumiuuringute ja vaatepunktide näol (www.emeraldgroupublishing.com). Paraku ei andnud artiklite analüüs magistritööle

lisandväärtust, sest tulemusi ei saanud võrrelda Eesti uurimustöödega. Seetõttu on hoolimata tehtud tööst ajakirjas avaldatud artiklid käesolevast magistritööst välja jäetud.

Magistritöö **eesmärgiks** on anda ülevaade Eestis kaitstud info- ja dokumendihaldusalastest uurimustöödest aastatel 2004 – 2014 ning ülevaate põhjal viia läbi analüüs uuritud valdkondadest ja temaatikatest. Magistritöö **uurimisküsimus** on sõnastatud järgmiselt: millised on info- ja dokumendihaldusalaste Eestis kaitstud uurimustööde lähtekohad? Magistritöö eesmärgi saavutamiseks on esitatud järgmised uurimisküsimused:

- Milline on olnud uurimustööde temaatiline areng?
- Milline on olnud meetodiline areng?
- Kuidas on uurimustööd olnud kättesaadavad?

Magistritöö eesmärkide saavutamiseks on kaardistatud ajavahemikus 2004 – 2014 Eestis kaitstud info- ja dokumendihaldusealased uurimustööde:

- pealkirju, autoreid ja tööde liike,
- eesmäärke (s.h sektorit, perioodi, asutus- või tegevuspõhisust ja valdkonda),
- kasutatud valimit,
- kasutatud meetodeid.

Andmete kogumisel olen kasutanud dokumendi analüüsi ning infootsingut. Andmeid olen salvestanud ning hallanud Microsoft Exceli tabelarvutusprogrammis. Uurimismeetodina on magistritöös kasutatud ülevaateuurimust, temaatilist sisuanalüüsi ning võrdlevat analüüsi.

Teises peatükis on esitatud varasemate uurimuste ülevaated. Selleks tutvusin käesoleva uurimistööga haakuvate Eesti ja välisriikide metaanalüüsidega. Esimeses alapeatükis on kirjeldatud uurimusi, mis on viidud läbi Tartu ja Tallinna Ülikoolis. Teises alapeatükis tutvustatakse rahvusvahelistes ja tunnustatud ajakirjades ning andmebaasides avalikustatud artikleid. Mõlemas alapeatükis on välja toodud uuritav teema, milliseid uurimismeetodeid on autorid kasutanud, keda on varasemates uuringutes uuritud. Kolmandasse alapeatükki olen koondanud erinevate autorite käsitlused info- ja dokumendihalduse võimalikest uurimissuundadest tulevikus.

Kolmandas peatükis on kirjeldatud magistritöös kasutatud meetodikat. Alapeatükkides kirjeldatakse magistritöö eesmärki ning uurimusküsimusi. Teises alapeatükis põhjendatakse uurimismeetodi valikut ning selle sobivust uurimustöö eesmärgi saavutamiseks. Kolmandas alapeatükis kirjeldatakse ülikoole, mille lõputöid analüüsi. Neljandas alapeatükis antakse

ülevaade uurimuse läbiviimisest – mis õnnestus ning millised olid takistused varasemate uurimustööde kaardistamisel.

Neljandas peatükis esitatakse uuringu tulemused, mida võrreldakse erinevates alapeatükkides omavahel. Täiendava uurimismeetodina viiakse läbi Eesti uurimustööde eesmärkide, valimi ning meetodi analüüs. Peatüki lõpetavad kokkuvõtavad uurimustulemused.

Uurimustöö viiendas peatükis on esitatud diskussioon, kus analüüsin üldiseid uuringutulemusi Eesti kontekstis. Lisaks on välja toodud meetodi kriitika ning selle analüüs.

Magistritöös on kasutatud allikate otsinguks erinevaid elektroonilisi andmebaase nagu näiteks: elektronkataloogi Ester (www.ester.ee), Tartu Ülikooli elektroonilist repositooriumi DSpace (<http://dspace.utlib.ee/dspace/>), Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu repositooriumi E-Ait (<http://e-ait.tlulib.ee/>). Lisaks otsis autor täiendavalt varasemate uurimustööde kohta informatsiooni elektroonilistest andmebaasidest Ebsco, Emerald, Sage Journals Online, Science Direct.

Uuringu tulemused on esitatud magistritöös püstitatud uurimisküsimuste kaupa. Analüüsi tulemusi on esitatud teksti, jooniste ning tabelitena. Magistritööl on kaks lisa.

Soovin avaldada tänu koostöö ja abi eest uurimustööde kaardistamisel Tallinna Ülikoolist Merli Laursonile, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiast Siim Kanepile, Tartu Ülikooli töötajatele Nele Nemvaltsile, Kersti Roosimäele ja professor Kurmo Konsale ning Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu ja Tartu Ülikooli sotsiaalteaduste raamatukogu raamatukoguhoidjatele. Lisaks avaldan tänu oma juhendajale, kes mind suunas ja toetas uurimustöö kirjutamisel.

2 ÜLEVAADE VARASEMATEST UURIMUSTEST

Peatükis antakse ülevaade varasematest metaanalüüsides, mis sarnanevad autori uurimisteedega. Metaanalüüs (*meta-analysis*) on metatasandi analüüs – selline uurimus, kus analüüsitakse varasemate uurimuste tulemusi, mitte algandmeid nagu tavalistes uurimustes. Metaanalüüsi puhul kogub uurija kokku uurimused, mis on mingil teemal tehtud, ja esitab nende uurimuste tulemustest statistilise kokkuvõtte. Sellise tegevuse eesmärk on saada ülevaade, mida on üldse uuritud ja milliste tulemusteni on üldiselt jõutud (Strenze, 2014). Varasemaid uuringuid on vaadeldud järgmistel alustel: uurimisteeda eesmärk (sektor, periood, asutus- või tegevuspõhisus, valdkond), uurimismeetod ja valim. Esimesse alapeatükki on koondatud Eesti uurimustööd ja teise välisriikide käsitlused. Kolmandas alapeatükis tuuakse välja erinevate autorite arvamused infoteaduste võimalikest uurimissuundadest.

Sun ja Lin (2014) toovad välja, et uurimustöid saab teha läbi kolme erineva vaatenurga:

- kirjanduse ülevaate põhjal distsipliinide arengu ning paradigmade muutuse jälgimise,
- valdkonna jälgimise ning tulemuste põhjal järelduste tegemise ning
- teaduslike publikatsioonide sisu analüüsimise.

Magistritöös on kasutatud kolmandat lähenemist, kuna see võimaldab uuringu tulemusi empiirilisel ning perioodilisel uuesti analüüsida (Sun ja Lin, 2014). Kirjanduse otsinguks on kasutatud elektronkataloogi Ester (www.ester.ee), Tartu Ülikooli elektroonilist repositooriumi DSpace (<http://dspace.utlib.ee/dspace/>), Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu repositooriumi E-Ait (<http://e-ait.tlulib.ee/>) ning elektroonilisi andmebaase Ebsco, Emerald, Sage Journals Online, Science Direct.

2.1 Käsitlused Eestis

Autorile teadaolevalt ei ole varasemalt info- ja dokumendihaldusalaste tööde eesmärged, valimit ega ka uurimismeetodeid temaatiliselt ja metoodiliselt uuritud. Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudis on Ernits (2012) oma bakalaureusetöös ja Lai-Neubacher (2007) magistritöös analüüsinud kontentanalüüsiga ajakirjade sisu ja pealkirju, kuid info- ja dokumendihaldusalaseid töid pole varem uuritud. Kuna auto koostas käesoleva uurimistöö raames ülevaatliku andmebaasi Eestis kaitstud info- ja dokumendihaldusealaste tööde kohta,

siis on selles alapeatükis välja toodud need uurimustööd, mis sarnanevad autori uurimisteedega.

2004. aastal uuris Eva Reede diplomi- ja bakalaureusetöid ning infot kättesaadavuse kohta Eesti ülikoolides. Reede bakalaureusetöö (2004) eesmärgiks oli uurida halli kirjanduse valdkonda kuuluvate üliõpilastööde kättesaadavuse ja kasutatavuse olukorda Eestis. Valimi moodustasid kõik diplomi- ja bakalaureusetööd, mis on kaitstud 6 avalik-õiguslikus ja 6 eraülikoolis alates Eesti tegevuse algusest. Reede (2004) uuris ülikoolide kodulehekülgedelt saadud andmeid ning võrdles neid elektronkataloogiga Ester, et välja selgitada, kui suur hulk üliõpilaste lõputöid seal kajastub. Reede (2004) toob välja, et üliõpilastööde alase leitavuse osas on Eesti ülikoolides info vahendamise alused väga erinevad. Reede bakalaureusetöö (2004) ühe lõpptulemina on koostatud üliõpilaste lõputööde lingikogu.

Kontentanalüüsi on kasutanud Allik-Hõimoja (2008) analüüsimaaks magistriõppekava "Digital Library Learning" (DILL) Erasmus Mundus stipendiumile kandideerivate üliõpilaskandidaatide motivatsioonikirju. Lisaks on uurimustöös kasutatud ka diskursuse analüüsi kombineeritud vormi. Kontentanalüüsiga kaardistati taotluse vormil olevaid metaandmeid (üliõpilase sugu, vanus, rahvus ja eelnev hariduskäik). Olen kasutanud kontentanalüüsi, et kaardistada uurimustööde eesmärgi, valimit ning meetodit. Sisuanalüüsi on kasutanud ka Niit oma magistris (2012).

Signe Bachmann on 2009. a kaitsnud oma magistris teemal „TÜ väitekirjade elektrooniline publitseerimine“. TÜ väitekirjade leitavuse uuringu eesmärgiks oli välja selgitada, kuidas ja kust leiavad nende kohta infot eelkõige TÜ doktori- ja magistriõppe tudengid. Andmete kogumise meetodina kasutati küsitlust, mis viidi läbi Tartu Ülikooli doktori- ja magistriõppe tudengite seas. Bachmann (2012) toob välja, et üliõpilased kasutavad eelnevate uurimustööde otsimiseks küll pigem harva Estrit, kuid otsingute tulemused on olnud tulemuslikud. Käesoleva magistris raames oli üks peamiseks otsimisvahendiks elektronkataloog Ester (www.ester.ee). Elektronkataloogi kasutamisest ja andmete leidmisest on täpsemalt kirjutatud peatükis 3.4 Uurimuse läbiviimine, lk 22.

2011. a teostas Anneli Jõe Infoteaduste Instituudi õppejõudude publikatsioonide 1991 – 2010 analüüsi. Selleks koostas ta andmebaasi, kus kajastas Infoteaduste Instituudi õppejõudude ja nende publikatsioonide andmed, mis oli avaldatud uuritava perioodil instituudis töötamise ajal. Töö eesmärk oli iseloomustada Infoteaduste Instituudi õppejõudude publitseerimistegevust aastatel 1991 – 2010 läbi publikatsioonide statistilise ja temaatilise

analüüsi. Sarnaselt Jõe uurimustööga (2011) olen kaitstud lõputööde eesmärkide kaardistamisel kasutanud temaatilist analüüsi.

Varasemates uurimistöödes on analüüsitud info- ja dokumendihaldust läbi erinevate vaatenurkade, kuid käesolevat analüüsi pole varasemalt läbi viidud. Antud töös on saadud inspiratsiooni meetodi osas Allik-Hõimoja (2008), Niidu (2012) ja valimi osas Bachmanni (2009) uurimustöödest ning uurimisteemat laiendades kasutasin eelnevate uuringute ideid oma magistriröö raames.

2.2 Käsitlused teistes riikides

Alapeatükis tuuakse välja sarnased metaanalüüsid, mis on tehtud välisriikides info- ja dokumendihalduse teemadel. Järgnevalt on välja toodud artiklid, kus käsitletakse uurimusi, milles on kasutatud kontentanalüüsi, uuritud on info- ja dokumendihalduse dissertatsioone või artikleid.

Sun ja Lin (2014) kohaselt on uuringud Ameerika Ühendriikides keskendunud avaliku halduse programmi õppejõudude ja õpilaste tööde produktiivsusele, valdkondliku ajakirja või ajakirjade uurimismetodoloogia arengule ning nende võrdlemisele, doktoritööde kvaliteedile ja valdkondliku ajakirja artiklite sisu või teema uuringutele.

Onyancha (2011) toob oma uurimuses välja info- ja teadmusjuhtimise silmapaistvamad teemad, milleks on: info- ja teadmusjuhtimine, organisatsiooniline õppimine, intellektuaalne kapital ja ärihaldus. Walia ja Kauri (2012) kohaselt on selleks säilitamine ja otsing, millele järgneb bibliomeetria, stsientomeetria¹, infomeetria. Kolmas uurimissuund on kasutajate haridus ja infootsingu käitumine. Neljandaks on uuritud LIS² (info- ja raamatukogundus) haridust, avalikke raamatukogusid, kasutajateenust ja digitaalseid raamatukogusid ning digiteerimist. Viiendal kohal on LIS uuringud, raamatukogu infoteaduste uuringud, ajakirjad ja ajalehed, elektroonilised ressursid ja raamatukogu ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia. Prebori (2007) järgi on esilekerkinud teemadeks infoteaduse alused, metodoloogia, info- või õppiv ühiskond, andmete korrastamine ja otsing, infotööstuse majandus ja juhtimine, infoetika ja juura, kasutajauuringud, sotsiaalne infoteadus. Sun ja Lin (2014) on analüüsinud ajavahemikus 1990 – 2010 avaliku halduse ajakirja artikleid. Analüüsivahendina on kasutatud kontentanalüüsi. Uuritud on artikli autorsust, uurimise teemat ja meetodeid. Artikli viis peamist uurimisteemat, mis moodustasid umbes 60% valimi

---

¹ infoteaduse haru, mis tegeleb teaduse mõõtmise ja analüüsimisega (<http://et.wikipedia.org>)

² LIS- Library and Information Science

mahust, on: avaliku korra teooriad ja kontseptsioonid, organisatsiooni juhtimine, avalik haldus, avaliku halduse teooriad ja kontseptsioonid, valitsustevahelised suhted.

Davies (2012) uuris kolmes teaduslikus ajakirjas (Information Systems Research; Journal of the American Medical Informatics Association (JAMIA) ja MIS Quarterly) avalikustatud artiklites kasutatud metodoloogiat perioodil 2005 – 2007. Davies (2012) kasutas kontentanalüüsi kaardistamiseks järgmisi teemasid: artikli autorite arv, autorite päritolu (riikide lõikes), rahastatud artiklite ja rahastamist taotleivate artiklite arv, andmete kogumise meetodid- kas on kasutatud ühte metodoloogilist lähenemist või mitut, millist statistilist andmetöötlusvahendit on kasutatud ja kuidas on kvalitatiivsed andmed analüüsitud. Davies (2012) toob välja, et kõige populaarsem andmete kogumise viis oli küsimustik. Sellele järgnes eksperiment, kolmandaks osutusid intervjuu ning andmed andmebaasidest ja informatsioon ettevõtete kohta. Crumley et al. (2004) kohaselt oli populaarsemateks uurimismeetoditeks: kirjeldav uuring, kus andmete kogumiseks kasutati küsitlust/uuringut; võrdlevat uuringut; bibliomeetrilist uuringut, kontentanalüüsi ja programmi/süsteemi hindamist. Prebori (2007) kohaselt olid selleks bibliomeetria, informeetria, bibliograafia, domeeni analüüs ning veebimeetria³.

Alapeatükis on analüüsitud kontentanalüüsiga erinevaid artikleid. Uuritud on õppejõudude ja õpilaste tööde produktiivsust, uurimismetodoloogia arengut, artiklite sisu või teema arengut (Sun ja Lin, 2014), kasutatud metodoloogiat, andmete kogumise meetodeid (Davies 2012). Olen analüüsinud sarnaselt Sun ja Linile (2014) üliõpilaste uurimustööde produktiivsust (vt tabel 5, lk 25) ja vastavalt Daviesile (2012) teema arengu uurimist ning kasutanud alapeatükis kirjeldatud artiklite lähtekohti oma magistritöös.

2.3 Uurimissuundade trendid infoteadustes

Tulevikku suunatud infoteaduste trendidest on minu hinnangul vähe kirjutatud. Otsisin artikleid, mis keskendusid tulevastele uurimissuundade analüüsile, andmebaasist Ebsco ja Emerald. Alapeatükis käsitletud artiklid on oma suunitlused kõige sobivamad. Artiklite otsimisel on lähtutud märksõnadest *trends in information management*, *trends in records management*, *future research trends in information managemet*, *future research trends in records management*. Babbar ja Singh (2014) on käsitletud raamatukogunduse ja infoteaduse

---

³ infokasutajale orienteeritud

(https://www.tlu.ee/~sirvir/Sissejuhatus%20infoteadusesse/Infoteaduse%20olemus%20ja%20kujunemine/lk_31.html/)

trende, analüüsid India doktoritöid. Uuringus on kasutatud 1754 doktoritööd 81 ülikoolist. Andmeid analüüsi järgnevalt: jaotus aastakümnete lõikes, jaotus ülikoolide lõikes, jaotus riikide lõikes, populaarsemad uurimisteemad, arenevad valdkonnad info- ja raamatukogunduses, jaotus ülevaatajate lõikes, keeleline jaotus ning enim auhindu saanud doktoritööd, mis ei kuulunud info- ja raamatukogunduse suunda. Peamised arengusuunad on Babbar ja Singh (2014) kohaselt: IT rakendused raamatukogunduses, E-ressursid, võrgustikud ja konsortsiumid, raamatukogude automatiseerimine, Interneti ressursid, raamatukogu haldamise tarkvara, kvaliteedijuhtimine, digitaalsed raamatukogud. Bawden toob oma artiklis (2014) esile, et tuleviku uurimissuunad peaksid olema suunatud organisatsiooni infoteenuste infole ja disainile. Harry Bruce kohaselt on selleks: *big data* (suured andmed), *information assurance* (andmekaitse), küberturvalisus, digitaalne põlvkond, loovuse ja innovatsiooni teave, personaalne infojuhtimine. Ülejäänud vaated keskenduvad infrastruktuurile, sotsiaalsetele võrgustikele, tuleviku informatsiooni uuringute ja praktikate põhikontseptsioonide lihtsustamisele ja toele (Bawden, 2014). Prebor käsitleb (2007) tulevaste uurimissuundadena infokanaleid, kasutajatele orienteeritud uuringuid, info- ja õppivat ühiskonda, infoetika ja õigusteadus. Alljärgnevas tabelis on ära toodud erinevate autorite arvamused tuleviku uurimistrendidest infoteadustes.

Tabel 1. Populaarsemad uurimisteemad Bawdeni, Babbar ja Singi, Prebori käsitluses

Uurimisteema	Bawden (2014)	Babbar ja Singh (2014)	Prebor (2007)
	<i>editorial</i>	1754	496
andmekaitse	X		
raamatukogud (avalikud, digitaalsed)		X	
<i>big data</i> (suured andmed)	X		
elektroonilised ressursid		X	X
info-/õppiv ühiskond	X	X	X
infoetika ja juura			X
kasutajauuringud			X
kvaliteedijuhtimine		X	
küberturvalisus	X		
loovuse ja innovatsiooni teave	X		
personaalne infojuhtimine	X		
raamatukogude automatiseerimine		X	
raamatukogu haldamise tarkvara		X	
raamatukogu infoteaduste uuringud		X	
võrgustikud ja konsortsiumid		X	
ärihaldus	X		

Tabelist 1 on näha, et erinevate autorite käsitluses kattus uurimisteema ainult info- ja õppiv ühiskond. Kaks autorit leidsid, et elektroonilisi ressursse uuritakse ka edaspidi, ülejäänud suunad olid väga erinevad. Minu hinnangul võib see tuleneda asjaolust, et autorid lähtusid artiklite kirjutamisel oma päritolumaa info- ja dokumendihalduse praktikatest ning suunitlustest. Edaspidi kasutan tabelit 1 selleks, et tuua paralleele Eesti uurimustega. Varasemad uurimustööd on kokku võetud alapeatükki 4.6, lk 45 Kokkuvõtvad uurimustulemused. Alapeatükk annab ülevaate kaitstud uurimustöödest – mis kategooriasse need kuuluvad, mis meetodit on kasutatud ning kes on moodustanud valimi.

3 METOODIKA

Peatükis tutvustatakse lähemalt uurimistöö eesmärki ning püstitatud uurimisprobleeme. Antakse ülevaade uurimustöös kasutatud empiirikast – täpsustatakse kasutatud meetodeid ning põhjendatakse meetodi valikut. Kirjeldatakse Tallinna Ülikooli, Tartu Viljandi Kultuuriakadeemiat ja Tartu Ülikooli lõputöid, mida analüüsitakse ning läbiviidud uuringut.

3.1 Uurimustöö eesmärk

Autor sai inspiratsiooni Sun ja Lin artiklist (2014), milles uuriti avaliku halduse artikleid Taiwanis. Sun ja Lin (2014, lk 189) viisid läbi avalikus halduses teostatud uurimuste kirjeldava analüüsi ning uurisid selles autorsust ja autorite tootlikkust, uuringu objekti ja märksõnu ning uuringu eesmärki ning kasutatud meetodit.

Käesoleva uurimustöö **eesmärgiks** on anda ülevaade Eestis kaitstud info- ja dokumendihaldusalastest uurimustöödest aastatel 2004 – 2014 ning ülevaate põhjal viia läbi analüüs uuritud valdkondadest ja temaatikatest. Magistritöö **uurimisküsimus** on sõnastatud järgmiselt: millised on info- ja dokumendihalduses Eestis kaitstud uurimustööde lähtekohad? Magistritöö eesmärgi saavutamiseks on esitatud järgmised uurimisküsimused:

- Milline on olnud uurimustööde temaatiline areng?
- Milline on olnud meetodiline areng?
- Kuidas on uurimustööd olnud kättesaadavad?

Magistritöö eesmärkide saavutamiseks on kaardistatud ajavahemikus 2004 – 2014 Eestis kaitstud info- ja dokumendihaldusealaste uurimustööde:

- pealkirju, autoreid ja tööde liike,
- eesmäärke (s.h sektorit, perioodi, asutus- või tegevuspõhisust ja valdkonda),
- kasutatud valimit,
- kasutatud meetodeid (s.h täpsustatud meetod).

Andmete analüüsimisel on kasutatud Microsoft Exceli tabelarvutusprogrammi risttabeli funktsiooni. Magistritöö eesmärgi täitmiseks kasutati andmekogumismeetodina infootsingut ning dokumentide analüüsi. Teema uurimisel on kasutatud ülevaateuurimust, temaatilist sisuanalüüsi ning võrdlevat analüüsi.

3.2 Kontentanalüüs uurimismeetodina

Alapeatükis antakse ülevaade magistritöös kasutatud uurimismeetoditest. Põhjalikumalt on kirjeldatud kontentanalüüsi kasutamist.

Ülevaateuurimus annab hea võimaluse kogutud materjali abil kirjeldada ja võrrelda erinevaid gruppe (Hirsjärvi et. al. 2005, lk 125).

Vogt et. al (2012, 337) kohaselt uurib võrdlev analüüs süstemaatiliselt uurimisobjekti sügavuti ning teeb järeldusi uuritava kohta. Võrdleval analüüsil on kaks peamist lähenemist: uurida juhtumeid, mis on väga erinevad, kuid millel on üks ühine nimetaja ning uurida juhtumeid, mis on paljudes asjades sarnased, kuid erinevad ühes tähtsas asjas.

Vastavalt Õunapuule (2014, lk 51) paigutub kvalitatiivse uurimistöö sünd 20. sajandi esimesse poolde. Täpsemalt – kontentanalüüsi kasutati ajalehtede sisu uurimisel ning see töötati välja 1940ndatel poliitpropaganda uurimiseks massimeedias (Scott, 2006). Krippendorff (2010) toob välja, et esimest korda mainiti kontentanalüüsi 1941. a Douglas Waplesi ja Bernard Berelsoni poolt ning uurimismeetodile andis definitsiooni Paul F. Lazarfeld ja Berelson 1948. a. Järgnevatel aastakümnetel süstematiseeriti kontentanalüüsi (Scott, 2006), mille tulemusena (Krippendorff, 2010) kasutatakse seda uurimismeetodit peaaegu kõikides sotsiaalteaduse harudes.

Kvalitatiivne sisuanalüüs on uurimismeetod, mida rakendatakse tekstiandmete sisu subjektiivseks tõlgendamiseks süstemaatilise liigendamise- ja kodeerimisprotsessi ning teemade või mustrite kindlakstegemise abil (Laherand 2008, lk 290). Tekstilised andmed võivad pärineda kas individuaal-, paari-, fookusgrupi- vm intervjuudest, vaatlusprotokollidest /-päevikutest, erinevatest dokumentidest, uuritavate omaloomingust ja kõikvõimalikest meediaväljaannetest (Kalmus, Masso ja Linno, 2015). Kuna antud magistritöö raames kaardistatakse tekstilisi andmeid varasemalt avaldatud töödest, siis sobis kontentanalüüs suurepäraselt uurimismeetodiks.

Kvalitatiivne sisuanalüüs ei rahuldu sõnade pelga loendamisega, vaid uurib keelt intensiivselt. Sarnase tähendusega tekstiosad koondatakse vastavate kategooriate alla (Laherand 2008, lk 290). Erinevalt teistest uurimismeetoditest, mis teinekord andmete analüüsimisel avavad (ja lisavad) andmeid, aitab kvalitatiivne kontentanalüüs andmete kogust vähendada. Uuriija peab keskenduma nendele asjaoludele, mis on seotud uurimistöö küsimustega (Schreier, 2014). Uurimismeetodi valik tulenes magistritöö eesmärgist. Antud uurimistöös on kasutatud

kontentanalüüsi kaitstud tööde eesmärkide temaatiliseks kategoriseerimiseks ning valimi ja kasutatud meetodite kodeerimiseks.

3.2.1 Kodeerimine

Kodeerimise peaesmärk on lahutada tekst osadeks ja seda mõista, arendada välja kategooriad ning seada need uuringu edenedes korrastatud süsteemi (Laherand 2008, lk 286). Olseni (2012) sõnul on kood kokkuvõtlik termin, mis aitab andmeid taastada ja taasesitada kasulikul viisil. Guest et. al (2012) kohaselt saab sisu grupeerida erinevatel viisidel: sarnaste kirjelduste, vastuste või põhjenduste kaudu; asjaoludega, millel on põhjus-tagajärg seos; asjadega, mis on hierarhiliselt seotud või võrdväärsete sündmustega, millel on erinevad seletused. Magistritöö kirjutamine sai alguse uuringu objektist ehk mida on uuritud ning sellest alustasin kooditabeli tegemist. Kui uuringul objekti ei olnud, siis on analüüsimisel võetud arvesse tegevust, valdkonda ja elektronkataloogis Ester (www.ester.ee) kirjeldatud uurimustöö märksõnu.

Algselt plaanis töö autor kodeerida uurimistöö ühe osana elektronkataloogis Ester (www.ester.ee) kirjeldatud märksõnu, kuid terminite grupeerimine osutus väga ajamahukaks, kuna neid oli kokku üle 1000. Olsen (2012) toob samuti välja, et kvalitatiivseid andmeid tuleb kodeerida ettevaatlikult, et see ei muutuks väsitavaks tegevuseks. Laherand (2008, lk 286) viitab oma raamatus ka sellele, et mõnikord saadakse kodeerimise tulemusena kümneid koode. Estris kirjeldatud sõnade grupeerimise järel jäid alles üldised märksõnad, mille uurimine ega võrdlemine ei oleks uurimistööle lisandväärtust andnud. Märksõnade grupeerimine viis töö autori arusaamisele, et üldiseid märksõnu saab kasutada eesmärkide kodeerimisel. Analüüsiühikuna on käsitletud ühte uurimistööd – diplomi-, bakalaureuse-, lõpu- või magistritööd – sama analüüsiühikut on kasutanud ka Sun ja Lin (2014, lk 189). Analüüs keskendub uurimistööde eesmärkidele, kasutatud meetoditele, valimile ning tööde kättesaadavusele. Lähtusin „Kvalitatiivse uurimisviisi“ (2008, lk 285) raamatus käsitletud avatud kodeerimisest, mille kohaselt võib teksti kodeerida rida-realt, lause-lauserlt või lõik-lõigult, samuti võib koodi seostada kogu tekstiga (protokolliga, juhtumiga). Tähtis on mitte kaotada sidet kodeerimise eesmärgiga. Uurimistöös on meetodite kaardistamisel kasutatud Hirsjärvi poolt välja toodud jaotust (2010, lk 153). Üldine kodeerimisjuhend on ära toodud lisades (lisa 1).

Eesmärkide temaatiline kodeerimine

Krippendorff (2010) toob välja, et kontentanalüüsi esimeseks sammuks on teksti kategoriseerimine ning tema sõnul saab teksti kirjeldada kolmel viisil:

- valitud sõnade loendamisega,
- sõnaraamatute või tesaurusega kategoriseerimisega,
- salvestades või järjestades uurijate poolt.

Eesmärgid on kodeeritud *ad hoc* meetodil ehk kasutatud on avatud kodeerimist. Uurimistöös on kaitstud tööde eesmärgi temaatiliselt kategoriseeritud. Järgnevalt on eesmärkide kodeerimine lahti seletatud, tutvustades igat näidet Katrin Kannukese (2014) töö põhjal. Teise näitena toon välja uurimustöö, kus kodeerimine ei olnud nii lihtne ning põhjendan, kuidas ja millisele otsusele jõudsin. Eesmärgi iseloomustavad teemad jagunesid:

- Sektoripõhine – selle kategooria all on silmas peetud, millisesse äri- ja avalikkonda teema kuulub. Sektoripõhine teema jagunes alateemadeks⁴:
  - äri- ehk erasektor,
  - avalik sektor,
  - kolmas sektor
  - muu.

Kui sektorit ei olnud võimalik tuvastada, siis kodeeriti see „muu“ alla. Näiteks Lillemetsa magistratöö (2014) eesmärgiks on uurida paber- ja digitaaldokumentide eripärasid koostamisel ja säilitamisel, dokumentidega seotud riske, eri liiki dokumentide koostamist organisatsioonides ning kasutajate suhtumist dokumentide usaldusväärsusesse ja turvalisusesse. Kuna eesmärgist ei olnud võimalik välja lugeda, mis sektori alla töö kuulub, vaatasin täiendavalt kasutatud valimit (milleks olid erinevad organisatsioonid). Seetõttu kodeerisin Lillemetsa magistratöö (2014) „muu“ alla. Kodeerimise mõttes lihtsama uurimustöö eesmärk on anda ülevaade Tõrva Gümnaasiumi õpetajate infokäitumisest ja kooli raamatukogu rollist õpetajate infovajaduste rahuldamisel (Kannukene, 2014). Kodeeritud sai kui „avalik sektor“, kuna koolid kuuluvad riiklikku süsteemi.

- Perioodipõhine – kategooriaga kirjeldatakse ajavahemikku, millest uurimustöö on kirjutatud. Perioodidest on eristatud järgmised ajajärgud:
  - varajane ajalugu (kuni 1941),
  - nõukogudeaeg (1941-1991),
  - Eesti taasiseseisvumine ja selle järgne (1991-2004),
  - tänapäevane (alates 2004).

⁴ <http://www.ngo.ee/kodaniku%C3%BChiskond>

Kannukese (2014) uurimustöö on kodeeritud kui „tänapäev“, kuna uurimus viidi läbi hiljuti. Almersi (2007) lõputöö eesmärgiks on uurida muutusi rahvastiku registreerimisel Tarvastu vallas ja selle erinevaid meetodeid aastatel 1950 – 2000 (peamiselt Tarvastu Vallavalitsuse arhiivi allikatel). Antud tööd oleks saanud kodeerida nii „nõukogudeaega“ kui ka „Eesti taasiseseisvumise ja selle järgsesse“ perioodi. Kodeerisin Almersi (2007) töö „nõukogude“ perioodi, kuna diplomitöös kajastati ajavahemikku 1941-1991 kõige rohkem.

- Valdkonnapõhine – selle kategooriaga määratakse ära uurimistöö erialane jagunemine.

Valdkonnapõhise jagunemise alateemad on:

- raamatukogundus,
- arhiivindus,
- dokumendihaldus,
- infosüsteemid.

Kannukese (2014) töö on kodeeritud „raamatukogundusena“, sest uurimus viidi läbi gümnaasiumi raamatukogus. Lepiku (2010) lõputöö eesmärgiks on analüüsida dokumendihaldussüsteemi eBüroo ning eBüroo võimaluste vastavust seadustes dokumendihaldussüsteemidele esitatud nõuetele ja saada ülevaade esilekerkinud probleemidest dokumendihaldussüsteemi eBüroo rakendamisel prokuratuuris. Lepiku (2010) tööd oleks saanud kodeerida „dokumendihalduse“ või „infosüsteemide“ alla. Arvestasin uurimustöö puhul Estri (www.ester.ee) märksõnadega ning kodeerisin lõputöö „dokumendihaldusena“.

- Asutus- või tegevuspõhine – siin on ära kirjeldatud erinevad tegevusvaldkonnad, mida on uurimistöodes kajastatud. Tegevuspõhine teema jagunes järgnevateks alateemadeks:

- kultuuriasutused,
- kohalik omavalitsus,
- haridusasutused,
- õigus(teadus),
- kirjastus,
- meditsiinasutused,
- äriorganisatsioon,
- riigiasutused,
- mäluasutused,

- muud avaliku sektori asutused.

Olen kodeerinud Kannukese magistritöö (2014) „haridusasutuste“ alla, kuna uurimustöö eesmärgiks on anda ülevaade gümnaasiumi õpetajate infokäitumisest. Keerulisem oli kodeerida Pärna (2005) diplomitööd, mille eesmärgiks oli anda ülevaade ülikoolikirjastuste tegevuse iseärasustest ja toimimise põhimõtetest välismaa ülikoolikirjastuste näitel ja analüüsida Eesti ülikoolikirjastuste toodangut ja tegevust ning teadvustada ülikoolikirjastuste tähtsust ühiskonnas. Antud uurimustööd sai kodeerida nii „kirjastuse“ kui ka „haridusasutuse“ alla. Lähtusin valiku tegemisel, et ülikoolikirjastus kuulub haridusasutuse alla ning kodeerisin selle „haridusasutusena“.

Kui eesmärgil puudus selge sõnastus või eesmärk puudus täielikult, siis võeti arvesse kasutatud meetodit ja valimit ning mõningatel juhtudel loeti täiendavalt töö uuesti läbi. Näiteks: Uurimustöö eesmärgiks on läbi seaduste, määruste, standardite ja juhendite analüüsi selgitada, millised nõuded seatakse Eestis dokumendihaldussüsteemidele, et digitaaldokumendid neis autentsetena säiliks (Liik, 2007). Antud eesmärki saab tegevuspõhiselt kodeerida nii „õigus(teadus)ena“ kui ka „äriorganisatsioonina“. Autor võttis arvesse asjaolu, et uurimustöö rõhk oli suunatud dokumendihaldussüsteemi nõuetele, mitte dokumendihaldussüsteemile ning kodeeris töö sektoripõhiselt „õigus(teadus)e“ alla.

Valimi kodeerimine

Valimit analüüsisin, kuna tahtsin anda ülevaadet, keda või mida on Eestis info- ja dokumendihaldusalastes uurimustöodes uuritud. Valimi kodeerimisel kasutasin samuti avatud kodeerimist.

Valimi kodeerimisel eristusid järgmised grupid:

- eksperdid – tippjuhid, valdkonna eksperdid ja tippspetsialistid,
- spetsialistid – eriala spetsialistid, oskustöölised, õpetajad,
- kasutajad – (info)süsteemi tavakasutajad,
- õpilased – haridusasutuste (keskkoolide, gümnaasiumide ja ülikoolide) õpilased ja üliõpilased,
- töötajad – asutuse töötajad,
- dokumendid – arhiiviallikad, standardid, õigusaktid jne,
- infosüsteemid,
- kombineeritud,
- muu – kõik ülejäänud, mis ei sobinud valimi jagunemisse.

Kodeerisin õpetajad kui „spetsialistid“ Kannukese (2014) töös. Variku diplomitöös (2005) moodustasid valimi 2003. aastal Sotsiaalministeeriumisse saadetud 310 teabenõuet (edastatud nii elektronposti kui paberkanalil). Lähtusin sellest, et teabenõue ei ole „dokumendid“ dokumendi mõistes vaid tegemist on infopäringuga, mida saadetakse asutustesse. Samuti ei sobinud arvata teabenõuet „infosüsteemide“ juurde ning seetõttu kodeerisin selle „muu“ alla.

Meetodi tunnuse kodeerimine

Kasutatud meetodeid pidasin oluliseks välja tuua, kuna tahtsin välja selgitada, milliseid uurimismeetodeid on varasematel aastatel kasutatud ja millised on kõige populaarsemaks valikuks osutunud. Meetodite kodeerimisel lähtusin raamatutest „Kvalitatiivne uurimisviis“ (Laherand, 2008), „Uuri ja kirjuta“ (Hirsjärvi et. al, 2005) ning Lembit Õunapuu õpikust „Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes“ (2014). Kui meetodid sai kaardistatud, hakkasin neid kodeerima. Kasutatud meetodite kodeerimine jagunes kvantitatiivseks, kvalitatiivseks ning kombineeritud meetoditeks (meetod, kus kasutatakse nii kvantitatiivset kui ka kvalitatiivset meetodit). Lisaks eelpool nimetatud jagunemisele on meetodeid täpsustavalt kodeeritud (nt intervjuu, küsitlus, võrdlev analüüs jne). Viimase kodeerimise puhul on kasutatud meetodeid rohkem kui valimisse hõlmatud töid. Sellise kodeerimise puhul saab analüüsi käigus välja tuua osakaaluliselt kõige rohkem kasutatud meetodid kõigist meetoditest (vt ptk 4.6, lk 45 Kokkuvõvad uurimustulemused). Näiteks on kasutatud meetodit kirjeldatud järgmiselt: Magistritöö eesmärgi täitmiseks vajaliku andmestiku saamiseks uuriti käesoleva töö raames olulist erialakirjandust, viidi läbi küsitlus ning korraldati õpilaste ja õpetajate valimitega intervjuud (Tamm, 2010). Tegemist on kombineeritud meetodiga, mille alajaotusena on välja toodud küsitlus ning intervjuu. Võrdleva analüüsina on käsitletud erinevate andmestike võrdlemist. Näiteks: Autor viis läbi Rakvere Gümnaasiumi põhikooli õpilaste seas küsitluse koomiksi tundmise ja lugemuse kohta. Küsitluse tulemusi on analüüsitud ja võrreldud varasemate uuringutega ning tehtud järeldused (Siniallik, 2004). Siinkohas on meetod kodeeritud kui kvantitatiivne uurimisviis, kus on kasutatud küsitlust. Kui uuringu tulemusi on võrreldud varasemate uuringutega, siis autori hinnangul ei ole tegemist võrdleva analüüsiga. Kirjanduse analüüsi ja sünteesi ei ole kodeeritud uurimismeetodina, v.a juhul, kui see on ainus uurimismeetod. Kui kirjanduse analüüsi ja sünteesi on kombineeritud mõne teise meetodiga, siis on autor käsitlenud seda kui uuringu seostamist teooriaga.

3.3 Uurimuses osalenud ülikoolid

Uurimuses osalevate asutuste moodustamisel lähtuti Eestis info- ja dokumendihalduse eriala pakkuvatest (kõrg)koolidest. Uurimusse kaasati Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (alates 2013. aastast Tartu Ülikool).

3.3.1 Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia

Tallinna Ülikoolis on õpetatud dokumendihaldust alates aastast 2004. Bakalaureuseõpet on alates 2008. aastast võimalik lõpetada vaid eksamiga. Alates 2008. aastast ei ole võimalik dokumendihaldust diplomiõppes õppida.

Konkureerivalt Tallinnale avati Tartus infokorralduse magistriõpe 2004. aastal ning 2012. aastal organisatsiooni infotöö magistriõpe. 2014. aastal lõpetasid viimased neli üliõpilast infotöö eriala magistriõpingud. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia info- ja dokumendihalduse õppekava (rakenduskõrgharidus) liideti Tartu Ülikooliga 2013. aastal ning õppekava nimetus muutus infokorralduseks. Enne seda sai perioodil 2001 – 2013 info- ja dokumendihalduse rakenduslikku kõrgharidust omandada Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias.

Järgnevalt on toodud ära Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli info- ja dokumendihalduse erialale sisseastunud ning lõpetanud üliõpilaste arv.

Tabel 2. Tallinna ja Tartu Ülikooli sisseastunute ning lõpetanute statistika (autori koostatud)

Aasta	Tallinna Ülikool*				Tartu Ülikool	
	Sisseastunute arv		Lõpetanute arv		Sisseastunute arv	Lõpetanute arv
	BA*	MA	BA*	MA	MA	
2004	58	6	40	6	9	Lõpetajaid ei olnud
2005	110	35	49	18	11	Lõpetajaid ei olnud
2006	55	25	13	4	6	Lõpetajaid ei olnud
2007	52	43	17	4	5	2
2008	53	44	eksam	15	18	Lõpetajaid ei olnud
2009	35	46	eksam	18	10	1
2010	31	40	eksam	16	12	9
2011	28	19	eksam	9	15	8
2012	31	8	eksam	9	9**	7
2013	26	20	eksam	6	15**	3
2014	Vastuvõttu ei toimunud		eksam	11	9**	7 (sh 3**)

* Tallinna Ülikoolis on diplomi- ja bakalaureuseõppesse astunud ja selle lõpetanud üliõpilaste arv liidetud. Tartu Ülikoolis on ajavahemikus 2004 – 2011 õpetatud magistriõpet infokorralduse erialal ning perioodil 2012 – 2014 on võimalik magistrikraadi omandada organisatsiooni infotöö erialal.

**Tartu Ülikooli organisatsiooni infotöö magistrantide andmed

Kuna Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias on olnud võimalik valida lõpetamiseks ka dokumendihalduri kutseksam, siis on need andmed eraldi tabelis välja toodud. Kokku on ajavahemikus 2004 – 2013 dokumendihalduri kutsetunnistuse omandamisega kooli lõpetanud 64 üliõpilast.

Tabel 3. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia sisseastunute ja lõpetanute statistika (autori koostatud)

Aasta	Sisseastunute arv	Lõputööga lõpetanute arv	Lõpetanute arv		Kutseksamiga lõpetanute arv *
			Lõpueksamiga lõpetanute arv	Lõputööga lõpetanute arv	
2004	53	Lõpetajaid ei olnud	Lõpetajaid ei olnud		Lõpetajaid ei olnud
2005	50	5	2	5	Lõpetajaid ei olnud
2006	45	5	4	5	
2007	39	30	11	30	4
2008	43	12	18	12	15
2009	40	14	16	14	16
2010	54	11	25	11	10
2011	52	5	25	5	15
2012	44	2	16	2	4
2013	Vastuvõttu ei toimunud	10	22	10	Dokumendihalduri kutset ei väljastatud
2014	Vastuvõttu ei toimunud	10	26	10**	Dokumendihalduri kutset ei väljastatud

* Kõigile kutseksamiga lõpetanutele kutset ei omistatud.

** Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudis lõpetanute arv.

Autor on kaardistanud magistritöö raames ajavahemikus 2004 – 2014 Eestis kaitstud info- ja dokumendihalduse alased diplomi-, bakalaureuse- ja magistritööd. Uurimusse on hõlmatud Tallinna Ülikoolis ja Tartu Ülikoolis kaitstud magistritööd, Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööd ning Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste

instituudi lõputööd. Kokku on käsitletud 56 diplomitööd, 46 bakalaureusetööd, 100 lõputööd ja 133 magistrیتööd. Alljärgnevas tabelis on ära toodud kaitstud tööde statistika.

Tabel 4. Kaitstud tööd haridusasutustes (autori koostatud)

Aasta	Tallinna Ülikool		Tartu Ülikool	Tartu Ülikool Viljandi Kultuuriakadeemia
	Diplomi- ja bakalaureusetööd	Magistritööd	Magistritööd	Lõputööd
2004	40	6	Lõpetajaid ei olnud	Lõpetajaid ei olnud
2005	49	18	Lõpetajaid ei olnud	5
2006	13	4	Lõpetajaid ei olnud	5
2007	17	4	2	30
2008	Lõpetati eksamiga	15	Lõpetajaid ei olnud	12
2009	Lõpetati eksamiga	18	1	14
2010	Lõpetati eksamiga	16	9	11
2011	Lõpetati eksamiga	9	8	5
2012	Lõpetati eksamiga	9	7	2
2013	Lõpetati eksamiga	6	3	10
2014	Lõpetati eksamiga	11	7	10*

* Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi lõputööde arv

Kokku kaitsti Tallinna Ülikoolis 119 diplomi- ja bakalaureusetööd, 116 magistrیتööd. Tartu Ülikoolis oli magistrیتööde arv 37 ning lõputööde arv 94 (vt tabel 4).

3.3.2 Uurimusest välja jäänud tööd

Uurimusse ei ole hõlmatud tööd, millel kehtib juurdepääsupiirang, sest autor ei pidanud otstarbekaks hakata taotlema asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud uurimustöödele juurdepääsuõigust. Samuti ei ole kaasatud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias raamatukogunduse õppetoolis kaitstud tööd, sest olen neid pidanud pigem raamatukogunduse kui info- ja dokumendihalduse valdkonda kuuluvaiks. Lisaks ei ole uurimusse arvatud Tallinna Ülikooli välisüliõpilaste tööd (kokku 15 magistrیتööd, kaitstud perioodil 2009 – 2010), kuna väga väike osa töödest käsitles Eestit, suur osa töödest kasutas sama valimit – magistrіõppe "Digital Library Learning"(DILL) Erasmus Mundus üliõpilasi või oli uurimustöö fookus suunatud välisriikidele.

3.4 Uurimuse läbiviimine

Uurimuse esimene etapp teostati 2013. aasta suvel, mil töö autor hakkas kaardistama dokumendihaldusealaseid töid. Vastavalt Hirsjärvi et. al (2010, lk 206) saab empiirilises uurimuses andmetest järeldusi teha alles peale eeltöid ehk andmete kogumist. Sellest

kaardistusest hakkaski käesoleva magistritöö teema edasi arenema. Uurimistöö järgmises etapis täpsustasid ülikoolid, mille lõputööd hakati analüüsima ning töö autor alustas andmete kogumisega. Esialgne kaardistus tehti elektronkataloogis Ester (www.ester.ee), kust otsiti välja info- ja dokumendihaldusalased magistritööd ning seejärel ka bakalaureuse- ja diplomitööd. Seejärel kaardistas autor Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias kaitstud lõputööd ning kõige viimasena Tartu Ülikooli magistritööd. Uurimustöös kasutati andmete kogumisel ning analüüsimisel Microsoft Exceli tabelarvutusprogrammi.

„Uuri ja kirjuta“ raamatu kohaselt tuleb andmete korrastamise käigus kontrollida ega andmetes ei esine vigu ja kas andmeid pole puudu (2010, lk 206). Autor otsis Tallinna ja Tartu Ülikooli ning Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kodulehekülgedelt kaitstud uurimustööde nimekirju, võrdles neid enda andmetega ning saatis täiendava infopäringu nimetatud haridusasutustesse. Täiendavas päringus paluti täpsustada haridusasutusse sisseastunute ja lõpetanute arv aastate lõikes ajavahemikus 2004 – 2014 ning samas ajavahemikus kaitstud tööde nimekirja. Saadud informatsiooni andmebaasi täiendamisel selgus, et väga palju töid asus paber kandjal raamatukogudes. Töid, mida ei olnud võimalik elektrooniliselt kätte saada, tuli raamatukogudes *de visu* läbi vaadata. Autor lisas selle kohta ka märke oma andmebaasi. Töö autor käis Tallinna Ülikooli Õpikeskuses ja Akadeemilises raamatukogus ning Tartu Ülikooli sotsiaalteaduste raamatukogus kaitstud töödega tutvumas ning neid kaardistas 2014. aasta suvel ja sügisel ning 2015. aasta kevadel.

Probleeme tekitas tööde läbivaatamisel asjaolu, et andmete kogumise perioodil toimus elektronkataloogi Ester (www.ester.ee) uuendamine. Kaardistatud lingid, mis viitasid eelnevalt tööde asukohtadele, enam ei töötanud, kuna neid oli vahepeal muudetud. Seega tuli töö autoril tööde asukohtadele viitavad lingid uuesti üle kontrollida ning andmebaasi uuendada.

Uurimustööde kaardistamisel sai takistuseks asjaolu, et Tartu Ülikooli Ajaloo- ja arheoloogia instituudis kaitstud magistritööd ei ole kantud ei elektronkataloogi Ester (www.ester.ee) ega üle viidud raamatukogusse säilitamisele. Töö autor pöördus oma murega Tartu Ülikooli Ajaloo- ja arheoloogia instituuti ning selgus, et kaitstud tööd olid instituudi arhiivinduse õppetooli juhataja kabinetis. Professor Kurmo Konsa võimaldas töö autorile ligipääsu magistritöödele läbi Dropboxi (www.dropbox.com). Sarnaselt Tartu Ülikooli töödega ei olnud Tallinna Ülikooli osasid töid kantud Estrisse ning polnud leitavad Akadeemilises raamatukogus ega ka Õpikeskuses (nimekiri töödest oli koostatud kaitsmisprotokolli alusel).

Akadeemiline raamatukogu kinnitas seda ning kommenteeris, et info on puudulik, kuna toimus üleminek uuele süsteemile ja vana enam edasi ei arendatud. Töö autor pöördus andmete kogumiseks Tallinna Ülikooli Infoteaduste Instituuti, kus sai puuduolevate töödega tutvuda. Kahjuks ei saanud töö autor Tallinna Ülikooli kõiki töid kaardistada, kuna need polnud instituudist leitavad. Samadele puudustele dokumentide kasutamisel viitab ka Laherand (2008, lk 259).

Enamus Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia tööd oli elektrooniliselt kättesaadavad – puuduolevatega tutvus töö autor Tartu Ülikooli sotsiaalteaduste raamatukogus.

Haridusasutustest saadud andmete võrdlemisel selgus, et osade tööde autorite nimed erinevad – perekonnanimi on muutunud. Instituutide nimekirjades oli autor juba uue nimega, kuid Estrisse oli informatsioon tema kohta sisestatud veel vana nimega. Seejärel korrastas töö autor andmeid talletuse ja analüüsi jaoks, mida toob välja ka Hirsjärvi (2010, lk 207). Kuna osades töödes ei olnud empiirika peatükis välja toodud kasutatud meetodit või valimit, siis tuli neid töid süvendatud tähelepanuga lugeda, et käesoleva uurimistöo jaoks vajalikud osad kirja saaksid.

Andmete korrastamise järel hakkas töö autor eesmäärke, kasutatud meetodit ja valimit kodeerima. Andmete kodeerimisest on kirjutatud magistristöo peatükis 3.2.1, lk 15 Kodeerimine.

4 KONTENTANALÜÜSI TULEMUSED

Peatükis on välja toodud kodeerimise tulemused, mis on saadud kontentanalüüsi kasutades. Esimeses neljas alapunktis on välja toodud uurimistulemused töö liikide lõikes – tööde arv, eesmärgid (s.h sektor, periood, valdkond, asutus- või tegevuspõhisus), valim, kasutatud meetod. Viiendasse alapeatükki on koondatud analüüsitulemused uurimustööde kättesaadavuse kohta.

Analüüsi hõlmati ajavahemikus 2004 – 2014 kokku 335 Eestis kaitstud uurimustööd. Magistritöö analüüsitavate lõputööde koondandmed on esitatud tabelis 5.

Tabel 5. Kaitstud uurimustööde arv perioodil 2004 – 2014

Töö liik	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Kokku
TLÜ bak.tööd	19	17	6	4	0	0	0	0	0	0	0	46
TLÜ diplomitööd	20	27	2	7	0	0	0	0	0	0	0	56
TLÜ mag.tööd	9	18	3	4	16	11	8	10	8	5	10	102
TÜ mag.tööd	0	1	1	2	0	2	5	10	5	0	5	31
TÜ VKA lõputööd	0	5	5	28	12	14	10	4	2	10	0	90
TÜ lõputööd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10
Kokku	48	68	17	45	28	27	23	24	15	15	25	335

Kokku on analüüsitud 335 uurimustööd. Kõige väiksema osa moodustasid Eestis kaitstud uurimustööde valimist Tartu Ülikooli magistritööd, moodustades 9% (protsendid on ümardatud täisarvudeks). Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi lõputöid ei võetud arvesse, kuna esimesed uurimustööd kaitsti alles 2014. aastal.

4.1 Uurimustulemused Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööde lõikes

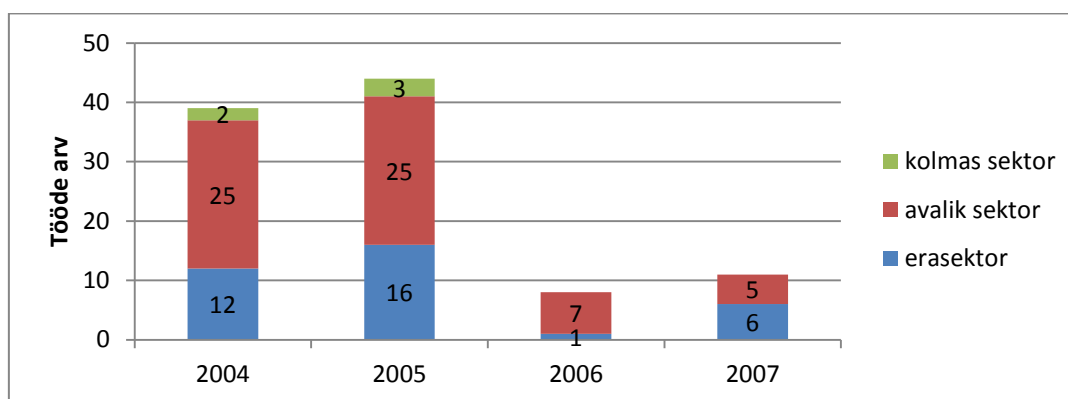
Järgnevalt on esitatud uurimistulemused diplomi- ja bakalaureusetööde kohta. Diplomitöid oli valimis 56 ning bakalaureusetöid 46, kokku 102 tööd. Autor otsustas diplomi- ja bakalaureusetöid valimis koos analüüsida ning seetõttu on nende arv summeeritud. Kuna viimased diplomitööde kaitsmised toimusid 2007. aastal ning alates 2008. aastast sai

bakalaureuseõpet lõpetada eksamiga, siis on sellest tulenevalt antud alapeatükis kajastatud perioodi 2004 – 2007.

4.1.1 Eesmärk

Lähtuvalt magistritöö eesmärgist (vt ptk 3.1, lk 13), on uurimustöö eesmärke uuritud neljast aspektist: sektori, perioodi, valdkonna ning asutus- või tegevuspõhisuse kaudu.

Joonisel 1 on ära toodud, kuidas on erinevaid sektoreid kajastatud diplomi- ja bakalaureusetöodes.

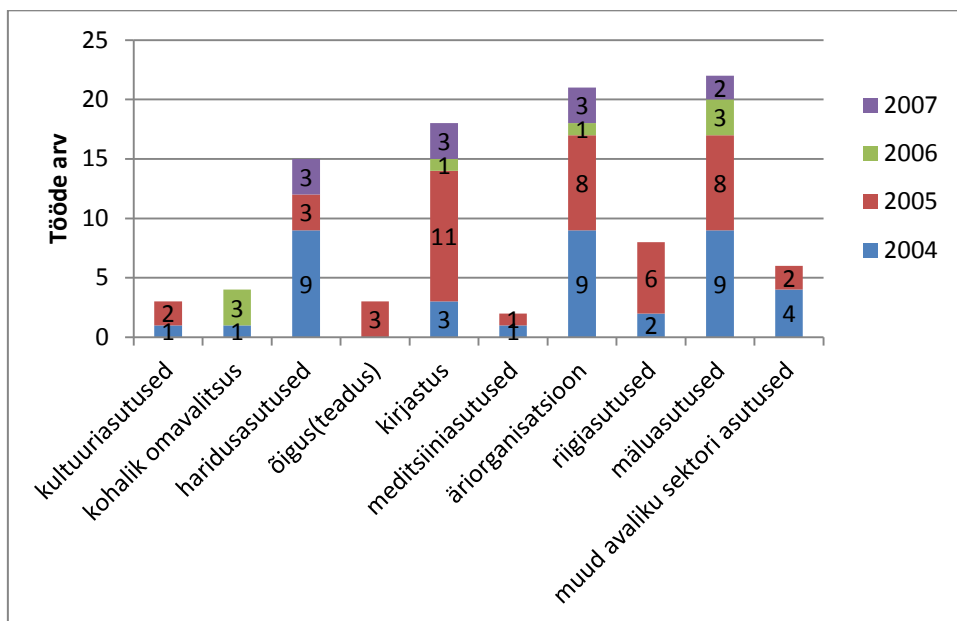
Joonis 1. Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööd sektori kaupa ajavahemikus 2004 – 2007

Lähtuvalt jooniselt 1 on avalik sektor olnud diplomi- ja bakalaureusetöodes kõige populaarsem käsitletud uurimissektor läbi aastate. Autori hinnangul võib avaliku sektori populaarsus tuleneda sellest, et 2001. aastal jõustus avaliku teabe seadus (Avaliku teabe seadus) ning paljud üliõpilased uurisid dokumendiregistri vastavust seadusest tulenevatele nõuetele või asutustes seaduse täitmist.

Kõige rohkem on uuritud Eesti taasiseseisvumist ja sellele järgnevat perioodi (perioodide jagunemine on kirjeldatud ptk 3.2.1, lk 16), moodustades 50% (51 lõputööd) kõigist uurimistöödest. Kui 2004. a oli ajavahemik 1991-2004 kõige valitum periood, siis 2007. a kajastas 41% (42 lõputööd) tänapäeva. Nõukogude perioodi kajastas ainult 3% (3 lõputööd) ning varajast ajalugu 6% (6 lõputööd) töödest.

Raamatukogundus on olnud kõige valitum valdkond (44% töödest), millele järgneb infosüsteemid (39% töödest). Dokumendihaldusest on kirjutatud 8 tööd (8%). „Muu“ alla on kodeeritud näiteks gümnaasiumiõpilaste infootsinguline käitumine õppetöö kontekstis (Vainula, 2007). Kõige vähem on kirjutatud arhiivindusest, kokku 4 tööd (4% tööde arvust).

Joonisel 2 on ära toodud uurimustööd asutus- või tegevuspõhisuse kaupa (asutus- või tegevuspõhisuse jagunemine on kirjeldatud ptk 3.2.1, lk 17).

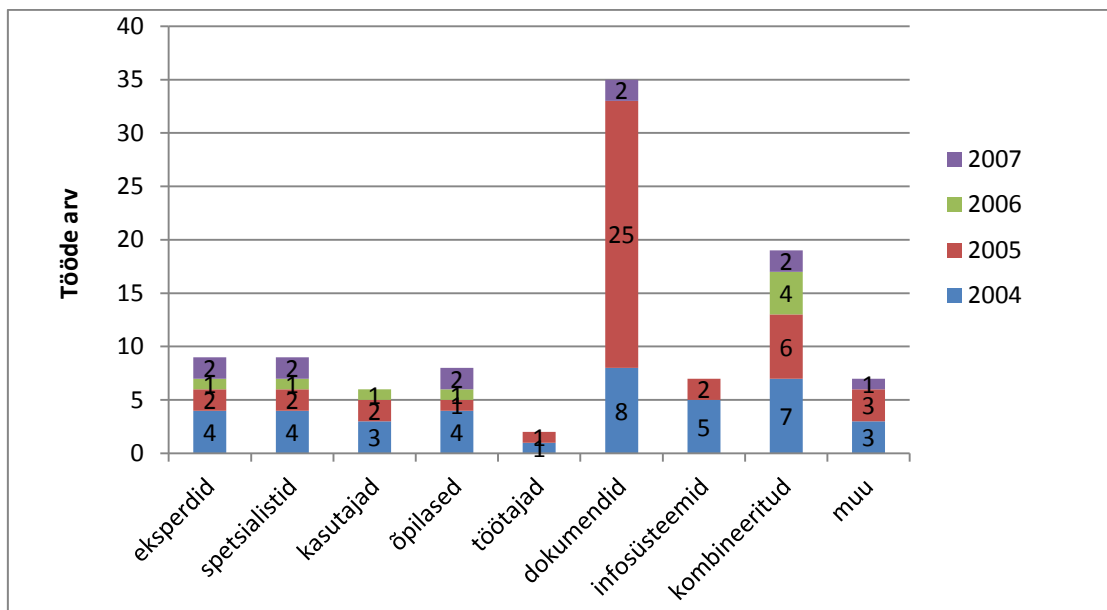

Joonis 2. Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööd asutus- või tegevuspõhisuse kaupa perioodil 2004 – 2007

Kõige enam on kirjutatud asutuspõhiste töedena mäluasutustest. Walia ja Kaur (2012) analüüsisid 2008. aastal läbiviidud uuringus kontentanalüüsiga 165 teaduslikku artiklit. Muuhulgas uurisid nad käesolevaid uurimisteede trende ning jõudsid järeldusele, et kõige enam on kirjutatud mäluasutustest. Kõige vähem on diplomi- ja bakalaureusetöodes analüüsitud meditsiini-asutusi.

4.1.2 Valim

Kuna autor soovis teada, mis on moodustanud valimi, siis seetõttu on joonisel 3 välja toodud keda või mida on varasemastes uurimustöodes uuritud.

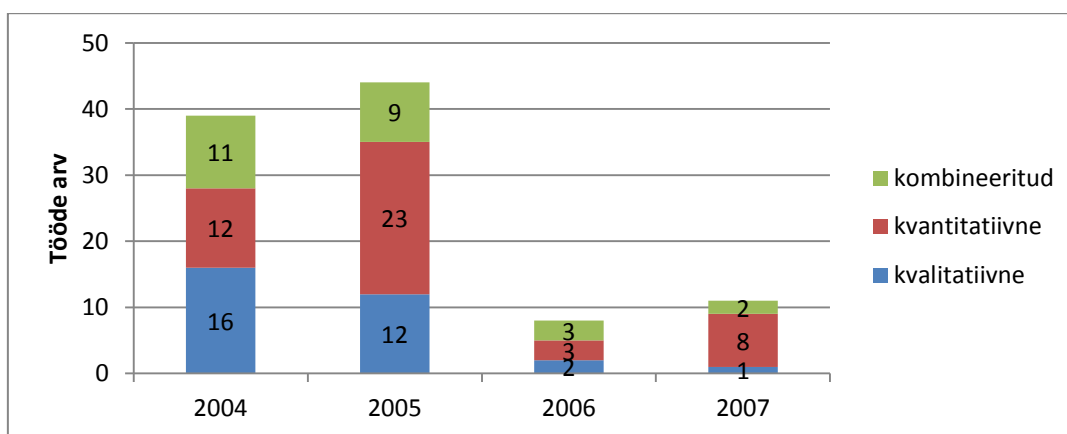

Joonis 3. Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööd valimi kaupa perioodil 2004 – 2007

Kõige vähem on valimi osas analüüsitud töötajaid, keda on uuritud kahes uurimustöös. Jooniselt 3 selgub, et kõige suurema osakaaluga tööde (35%) valimi on moodustanud dokumendid. Kuna sektori analüüsimisest selgus, et kõige enam on uuritud avalikku sektorit, siis saab siinkohas järeldada, et analüüsitud on standardeid, nõudeid dokumendihaldussüsteemidele jne ning antud ülevaateid erinevate asutuste tegevustest (vt Kaardistatud uurimustöid, lisa 2).

4.1.3 Meetod

Käesoleva magistritöö ühe eesmärgina on välja tuua uurimustöodes kasutatud meetodid (ptk 3.1, lk 19). Diplomi- ja bakalaureusetöodes kasutatud meetodite ajalist muutumist saab jälgida joonisel 4.

Joonis 4. Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööd meetodi kaupa perioodil 2004 – 2007

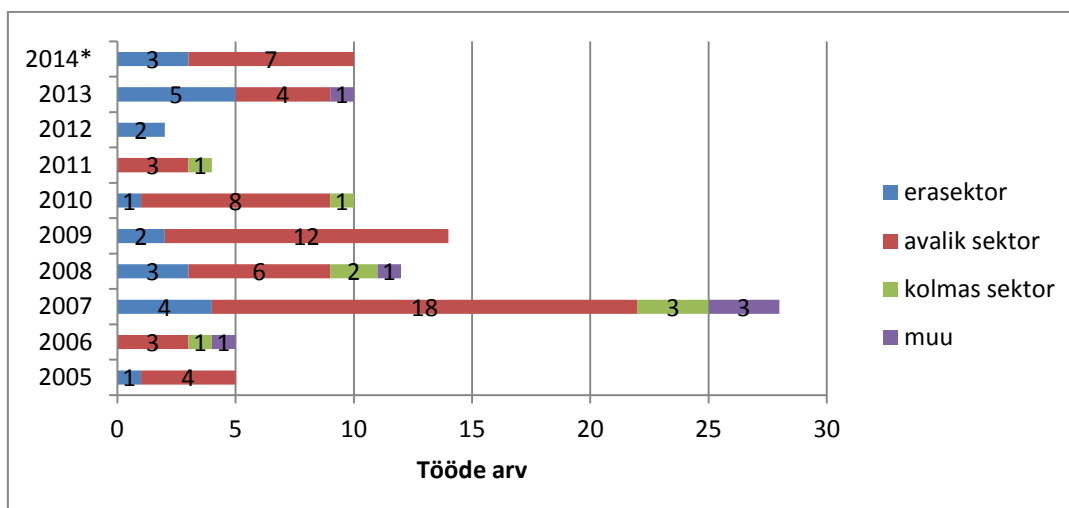
Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureuseõppe üliõpilased on oma uurimustöodes eelistanud kasutada kvantitatiivset uurimismeetodit (joonis 4). Järgnevalt on esitatud uurimustöodes kasutatud meetodi täpsustus. Risttabelit (*Pivot Table*) kasutades arvutasin välja uurimismeetodite protsentuaalsed jagunemised. Meetodi täpsustuse juures on välja toodud ainult kolm kõige populaarsemat uurimismeetodit. Antud perioodil kasutati aastate lõikes kokku 18 erinevat uurimismeetodit. Analüüsi läbiviimisel on kõige enam kasutatud küsitlust (33%). Sama tulemuse sai ka Davies (2012) oma uurimustöös (vt ptk 2.2, lk 10). Küsitlusele järgneb intervjuu (17%) ning sellele bibliograafiline analüüs (12%). Viimast uurimismeetodit mainib ka Prebor (2007) oma uurimustulemustes (vt ptk 2.2, lk 10).

4.2 Uurimustulemused Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööde lõikes

Järgnevalt on esitatud uurimistulemused Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööde kohta. Kuna Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia on alates 2013. aastast kolinud Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituuti, siis sellest tulenevalt on nende kahe haridusasutuse lõputöid vaadeldud koos. Esimesed Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia lõputööd on kaitstud 2005. aastal ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööd 2014. aastal ning seetõttu on nende kahe haridusasutuse uurimustöid vaadeldud ajavahemikus 2005 – 2014. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia lõputöid on kokku kaardistatud 90 ning ühiskonnateaduste instituudi lõputöid 10. Peatükis 4.2 on esindatud 100 uurimustööd ning alapeatükkides on esitatud lõputööd protsentides. Võrreldes Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööde arvuga (vt ptk 4.1, lk 25), on Tartu Ülikooli lõputöid vähem. Uurimustööde arvu vahe tuleneb sellest, et Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiat oli võimalik lõpetada ka kutseksamiga (vt tabel 3, lk 21).

4.2.1 Eesmärk

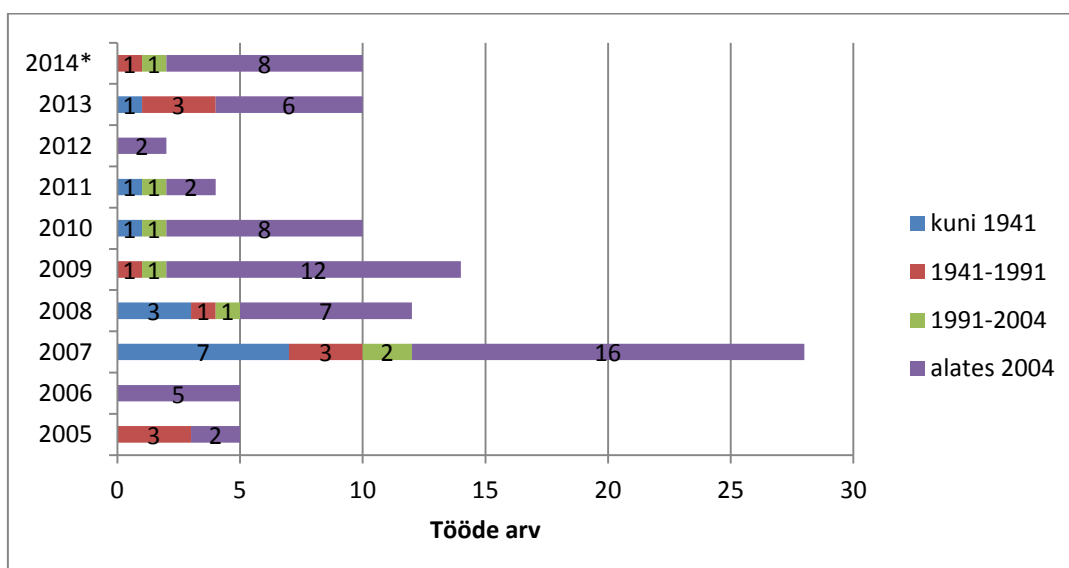
Alljärgnev joonis annab ülevaate kasutatud sektorite osakaalust Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudis kaitstud lõputöödes.

Joonis 5. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööd sektori kaupa perioodil 2005 – 2014

Sarnaselt Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetöödega (vt ptk 4.1.1, lk 26) on enim uuritud avalikku sektorit. 2007. aastal on avalikku sektorit kajastatud 18% lõputöödest (joonis 5). Erasektorit on kõige vähem uuritud 2005. ja 2006. aastal. Kategooriat „Muu“ on kasutatud näiteks lõputöö puhul, mille eesmärgiks on uurida kirjandusajalugu, täpsemalt-vaikse teadmuse avaldumist jooksva kriitika tekstides (Mikkel, 2008).

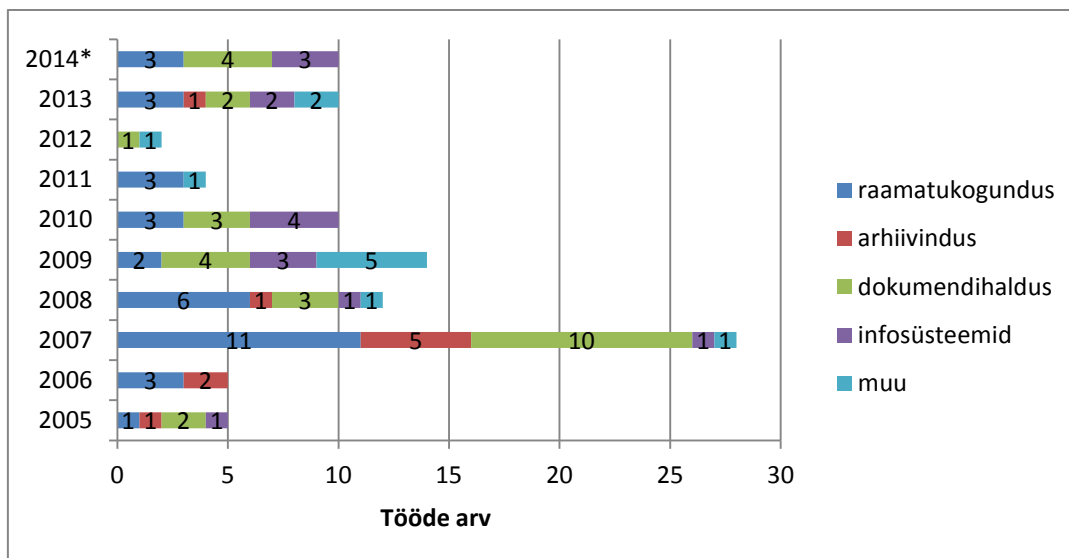
Jooniselt 6 selgub, et perioodide analüüsimisel ei saa tulemusi võrrelda Tallinna Ülikooliga. (vt ptk 4.1.1, lk 26) Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputöödes on enim uuritud ajavahemikku alates 2004 aastast.

Joonis 6. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööd perioodi kaupa ajavahemikus 2005 – 2014

Kõige rohkem töid kaitsti 2007. aastal, mil valituim ajavahemik oli tänapäevane periood, moodustades 68% kaitstud tööde arvust. Taasiseseisvumist uuriti kõige vähem – seitsmes lõputöös. Saab väita, et Tartu Ülikooli lõputööde perioodiline jagunemine võrreldes Tallinna Ülikooli uurimustöödega (vt ptk 4.1.1, lk 26) on olnud mitmekülgsem (joonis 6).

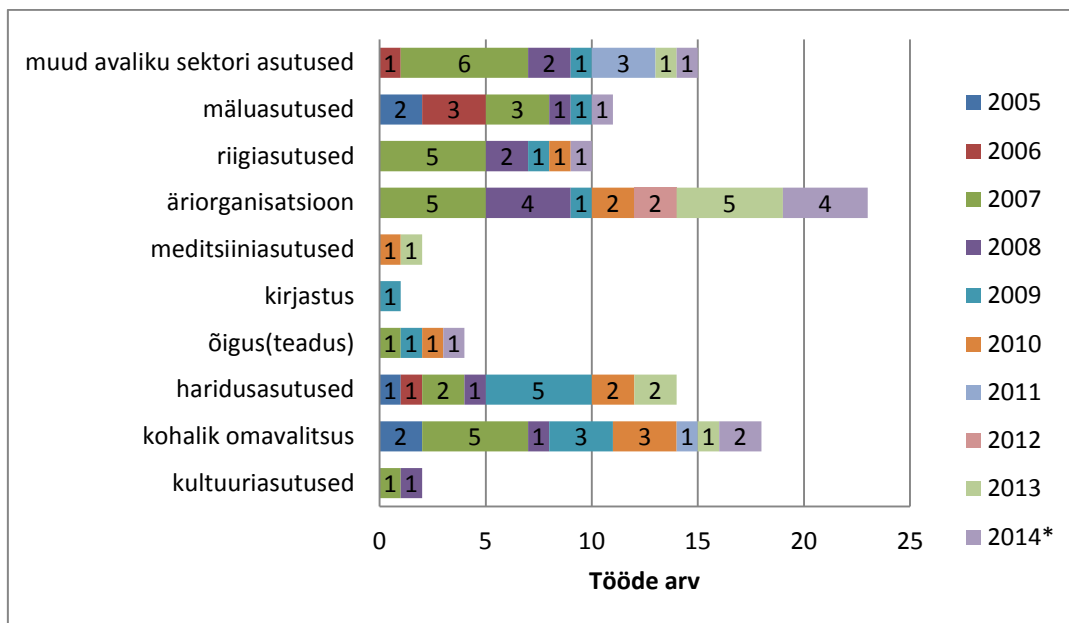
Joonisel 7 on visualiseeritud valdkondade kasutamist uurimistööde eesmärkides.

Joonis 7. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööd valdkonna kaupa perioodil 2005 – 2014

Sarnaselt Tallinna Ülikooli uurimustööde analüüsile (vt ptk 4.1.1, lk 26), osutus kõige valitumaks raamatukogundus (35% töödest) ning vähem valitumaks valdkonnaks arhiivindus (10% töödest). „Muu“ alla on joonisel 7 kodeeritud uurimustööd, mis ei sobitunud eelnevalt defineeritud kategooriatele. Näiteks uurimustöö, mille eesmärgiks on organisatsiooni töötajate arvamuste põhjal leida seoseid informatsiooni hulga ja töötajate saavutusmotivatsiooni vahel (Utso, 2013).

Joonisel 8 on ära toodud uurimustöodes kasutatud asutus- või tegevuspõhisus.

Joonis 8. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööd asutus- või tegevuspõhisuse kaupa perioodil 2005 – 2014

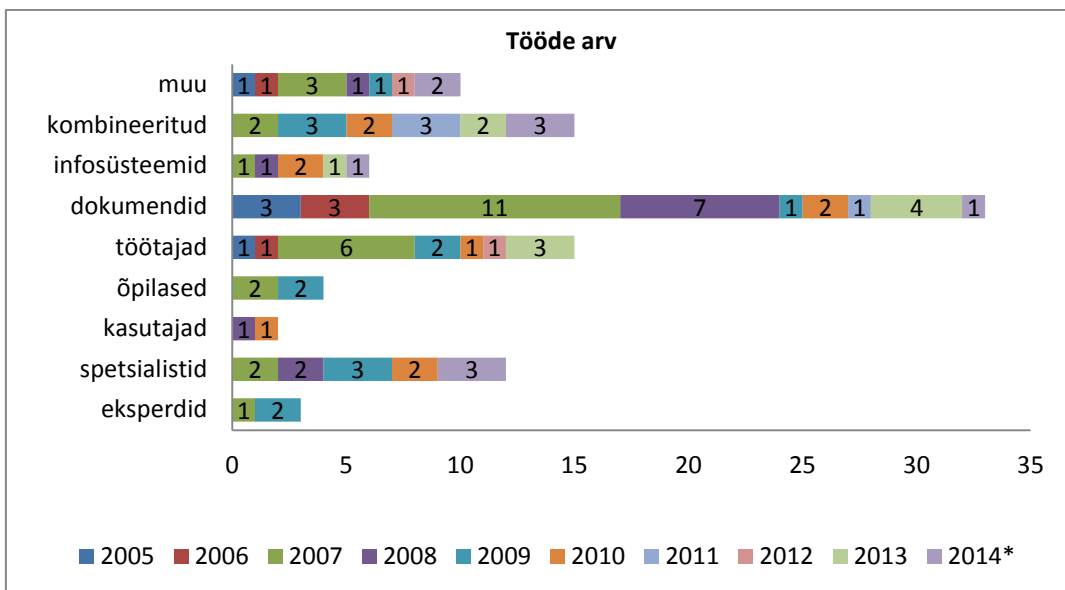
* Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi lõputööd

Tartu Ülikooli lõputöödes on enam kasutatavaks asutus- või tegevuspõhisuseks erinevalt Tallinna Ülikoolist (vt ptk 4.1.1, lk 26) äriorganisatsioon. Onyancha (2011) kasutas kontentanalüüsi, et uurida info- ja teadmusjuhtimiselaseid väljaandeid ning analüüsida neis kajastatud teadusuuringute korduvusi (mustreid). Onyancha (2011) kohaselt uuriti enim asutus- või tegevuspõhisusena ärijuhtimist (vt ptk 2.2, lk 9).

4.2.2 Valim

Alljärgneval joonisel on ära toodud Tartu Ülikooli lõputööde valimi jagunemine.

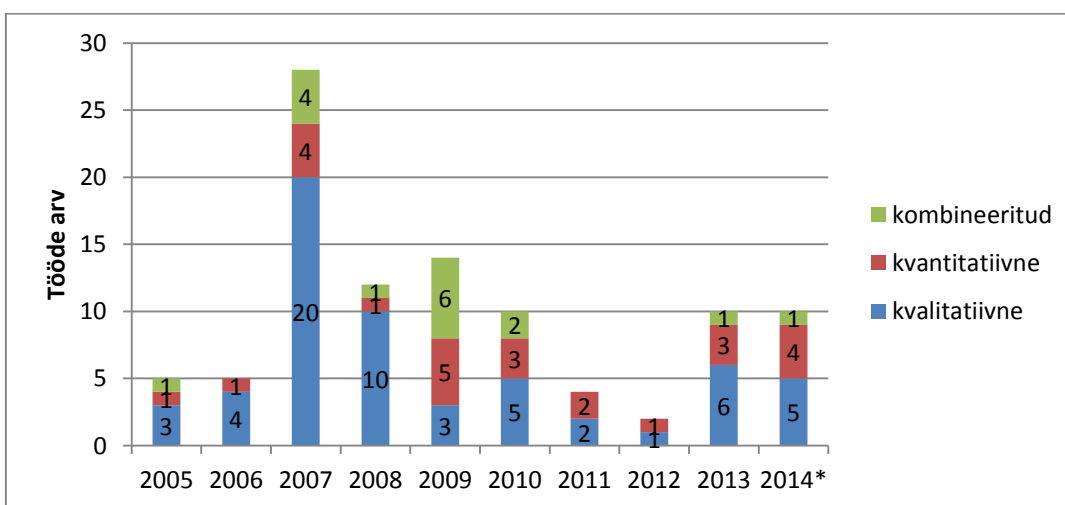

Joonis 9. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööd valimi kaupa perioodil 2005 – 2014

Aastate lõikes on uuritud kõige rohkem dokumente (33% lõputöödest). Sama tulemuse andis ka Tallinna Ülikooli uurimustööde analüüs (vt ptk 4.1.2, lk 27). Jooniselt on näha, et kasutajatele suunatud uuringuid on tehtud vähe, ainult 3%. „Muu“ alla on kodeeritud näiteks Pöld (2014) diplomitöös valim, mis koosneb kahel erineval ajavahemikul väljasaadetud maksettepanekutest.

4.2.3 Meetod

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi uurimustöodes kasutatud meetodi kajastamist on kujutatud joonisel 10.

Joonis 10. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööd meetodi kaupa perioodil 2005 – 2014

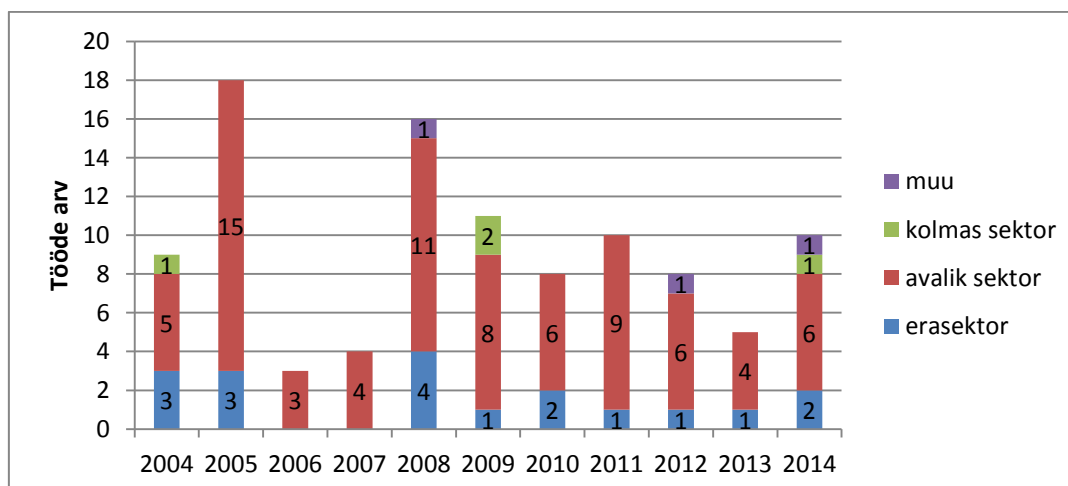
Uuritava perioodi jooksul on erinevalt Tallinna Ülikooli uurimustöödest (vt joonis 4, lk 28) kõige rohkem kasutatud kvalitatiivset meetodit. Uurimustöodes oli kokku kasutatud 18 erinevat uurimismeetodit. Täpsustatud uurimismeetodite analüüsist selgus, et esimesel kohal (29%) oli jällegi kasutusel küsitlus. Intervjuud on kasutatud 16% ning dokumendianalüüsi 12% uurimustöodes. Sun ja Lin (2014) kasutasid samuti kontentanalüüsi avaliku halduse artiklite kirjeldaval analüüsimisel (vt ptk 3.1, lk 13). Artiklis (2014, lk 195) on välja toodud, et kõige enam on kasutatud intervjuud ning küsitlust. Crumley toob ka oma artiklis (2004) välja, et kõige populaarsem uurimismeetod oli küsitlus (vt ptk 2.2, lk 10).

4.3 Uurimustulemused Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli magistr tööde lõikes

Alapeatükis on esitatud uurimistulemused Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli magistr tööde kohta. Esimese joonisenä on esitatud analüüsitulemused Tallinna Ülikooli, teiseks Tartu Ülikooli kohta ning seejärel on tulemused võrdlusesse kokku võetud. Alapeatükis on käsitletud Tallinna Ülikooli 102 ning Tartu Ülikooli 31 magistr tööde. Kokku on analüüsitud 133 uurimustööd. Tabelist 5, lk 25 on näha, et 2011. aastal kaitsti Tartu ja Tallinna Ülikoolis võrdselt 10 magistr tööde (vt ptk 4, lk 25), ülejäänud aastatel on kaitstud uurimustööde arv erinev. Magistr tööde uurimustulemusi ei ole võrreldud Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööde ega ka Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ning Tartu Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi lõputöödega.

4.3.1 Eesmärk

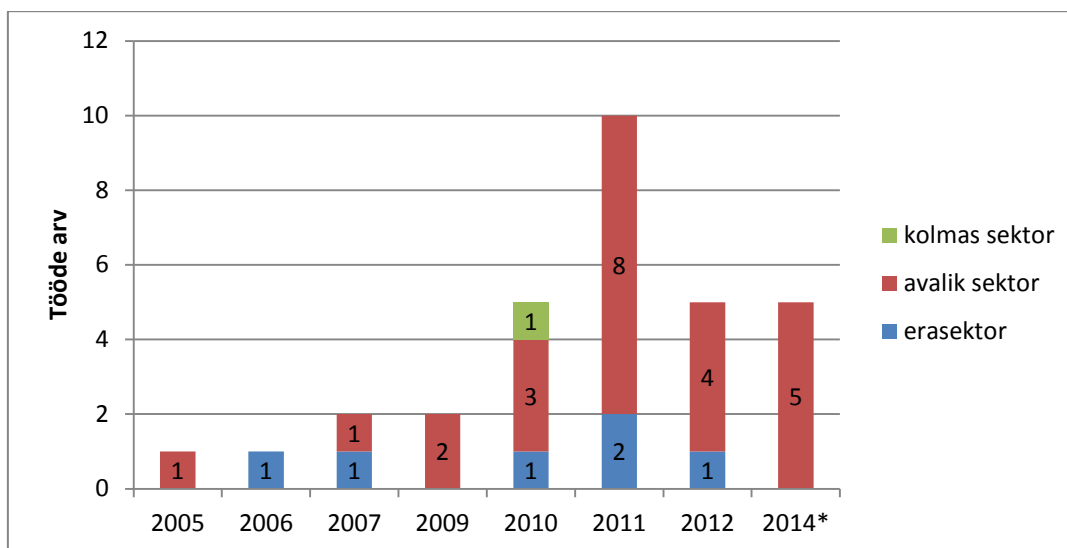
Tallinna Ülikooli magistr töödes kasutatud sektorite osakaalust annab ülevaate joonis 11.

Joonis 11. Tallinna Ülikooli magistr tööde sektori kaupa perioodil 2004 – 2014

Avaliku sektori ülekaal oli ennustatav, sest 77% töödest on uuritud ministeeriumide asjaajamiskordasid, isikuandmete kaitse seadust, koolide ja lasteaedade dokumendihaldust ja arhiivindust jne (vt kaitstud uurimustöid, lisa 2). „Muu“ kodeerimise näide on toodud ptk 3.2.1, lk 16.

Järgneval joonisel (joonis 12) on analüüsitud erinevate sektorite kasutamist Tartu Ülikooli magistrیتöödes.

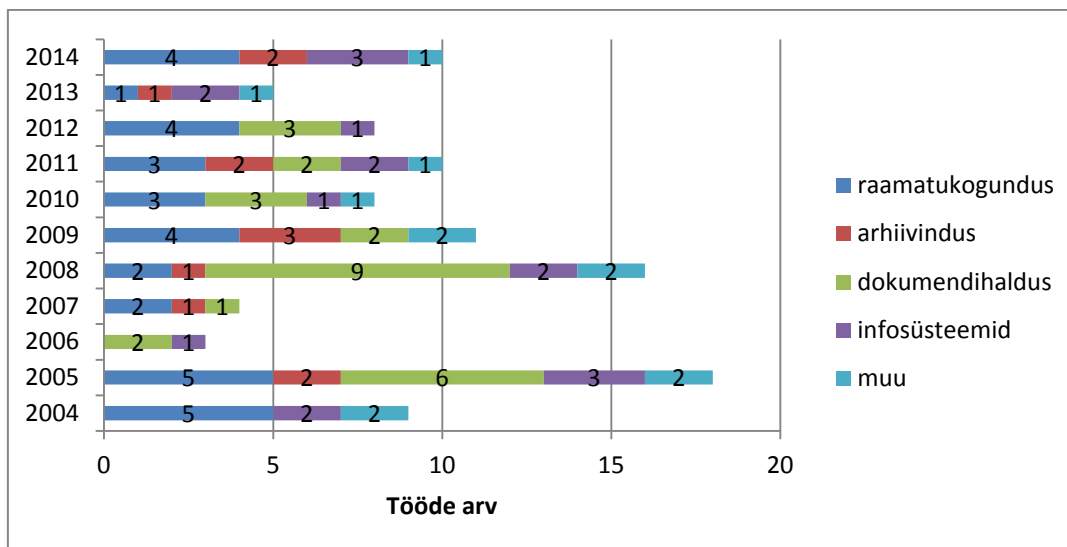

Joonis 12. Tartu Ülikooli magistrیتööde sektori kaupa perioodil 2005 – 2014

Tallinna Ülikooliga sarnaselt on Tartu Ülikooli magistrیتöödes vähem uuritud kolmandat sektorit ning kõige rohkem avalikku sektorit, nagu on näha jooniselt 11, lk 34.

Nii Tallinna kui ka Tartu Ülikooli magistrیتöödes on uuritud tänapäevast perioodi kõige enam. Tallinna Ülikoolis analüüsis tänapäevast perioodi 83 (81%) ja Tartu Ülikoolis 28 (91%) uurimustööd. Tallinna Ülikoolis oli teisel kohal taasiseseisvumise ja sellejärgne periood, moodustades 13% (13 tööd) alapeatüki töödest. Varajast ajalugu ning nõukogudeaegset perioodi on mõlemas ülikoolis uuritud 2 – 4% ulatuses magistrیتööde arvust.

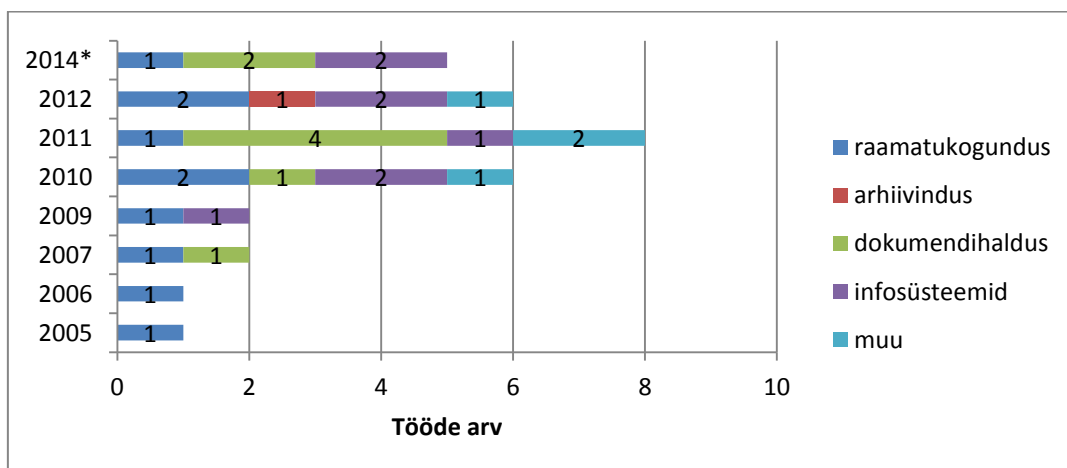
Järgnev joonis kajastab Tallinna Ülikooli uurimustöödes kasutatud valdkondade jagunemist.

Joonis 13. Tallinna Ülikooli magistritööd valdkonna kaupa perioodil 2004 – 2014

Läbi aegade osutus populaarseimaks valdkonnaks raamatukogundus, mis moodustas 32% magistritöödest (33 tööd), dokumendihaldus oli teisel kohal 27%-ga (28 tööd). Joonisel 13 on „muu“ alla kodeeritud Kairi Sule magistritöö (2005), mille eesmärgiks on analüüsida dokumendihalduse ja arhiivinduse erialase pädevuse hetkeolukorda Eesti ministeriumides ning riiklikes ametites.

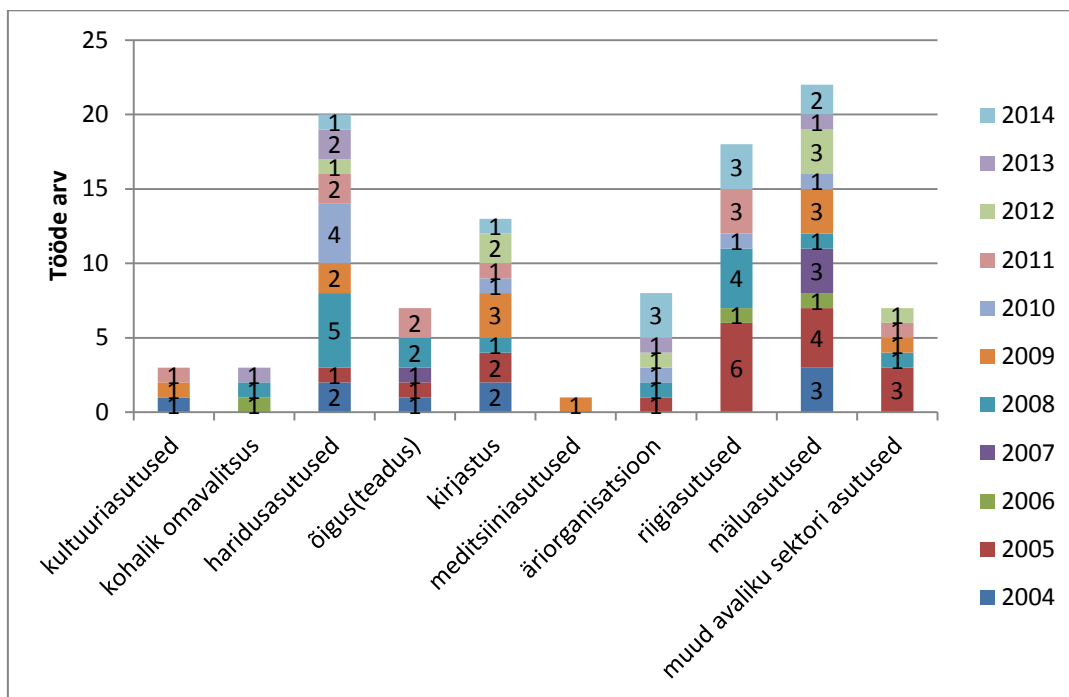
Jooniselt 14 selgub, et ka Tartu Ülikoolis uuriti kõige enam raamatukogunduse valdkonda (52%).

Joonis 14. Tartu Ülikooli magistritööd valdkondade kaupa perioodil 2005 – 2014

Arhiivindust kajastati kõige vähem – ainult 1 üliõpilane. „Muu“ all saab näitena välja tuua Hanseni magistritöö (2011), mille eesmärgiks on kaardistada Tartu Tervishoiu Kõrgkooli kuvand, analüüsida olemasolevat kuvandit ning määratleda soovitud kuvand.

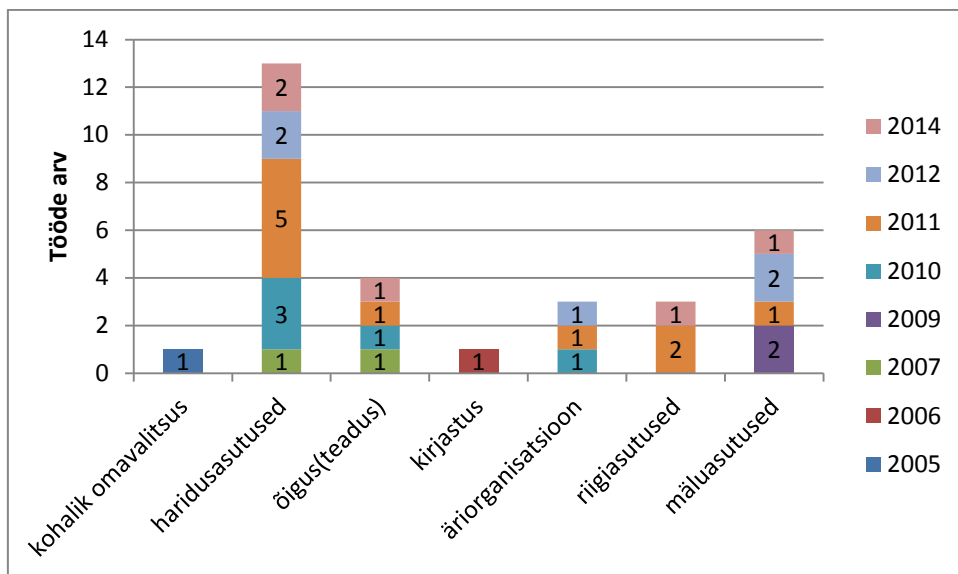
Tallinna Ülikooli kaitstud tööde eesmärgi jagunemist asutus- või tegevuspõhisuseks saab jälgida järgnevalt jooniselt.

Joonis 15. Tallinna Ülikooli magistrیتöö asutus- või tegevuspõhisuse kaupa perioodil 2004 – 2014

Tallinna Ülikoolis on kõige enam kirjutatud mäluasutustest (22%), seejärel haridusasutustest (20%) ning riigiasutustest (18%). Jooniselt 15 on näha, et ülejäänud kategooriad on perioodil 2004 – 2014 esindatud. Üks uurimustöö oli kirjutatud meditsiinasutuste kategooriast.

Erinevalt Tallinna Ülikoolist on Tartu Ülikoolis valitud asutus- või tegevuspõhiseks kõige enam haridusasutusi (joonis 16). Walia ja Kaur (2012) on uurinud uurimustööde liike/artikleid, uuritavamaid teemasid Library and information science (LIS) ajakirjas (ptk 2.2, lk 9). Walia ja Kaur toovad oma artiklis (2012, lk 9) välja, et üks uuritavamaid teemasid on raamatukogunduse ja infoteaduste haridus.

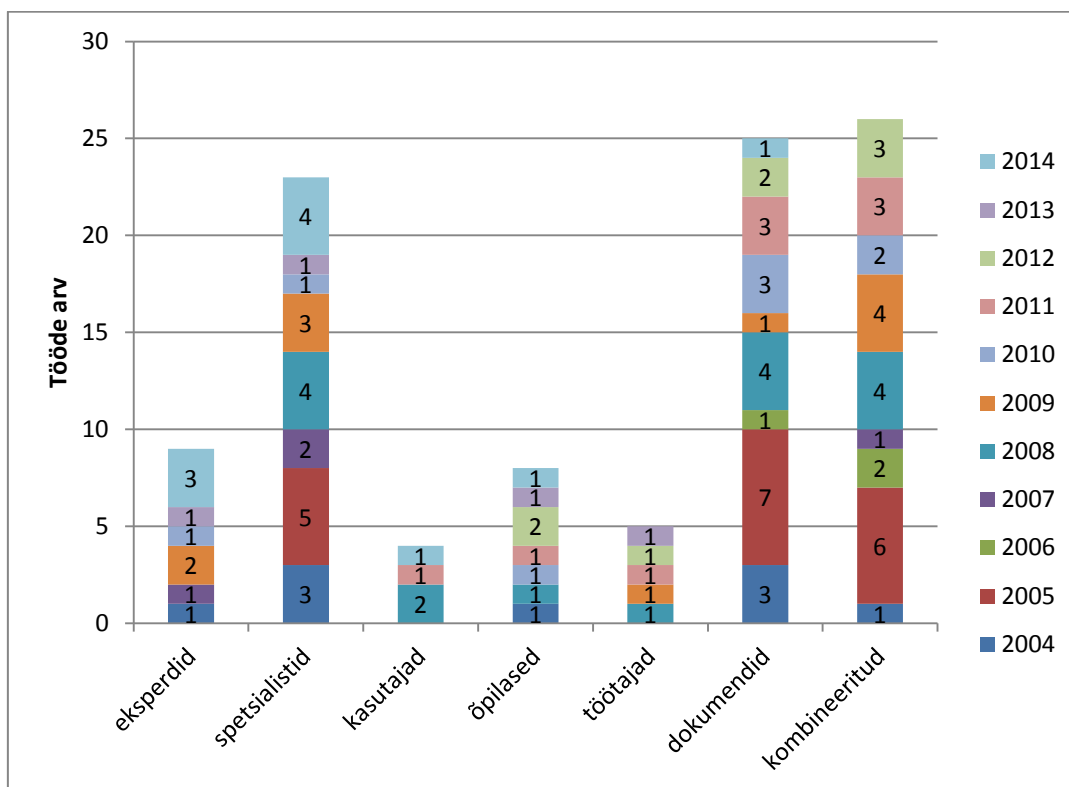
Joonis 16. Tartu Ülikooli magistritööd asutus- ja tegevuspõhisuse kaupa perioodil 2005 – 2014

* organisatsiooni infotöö magistritööd

Kõige vähem valituks osutusid kohalikud omavalitsused ning kirjastused.

4.3.2 Valim

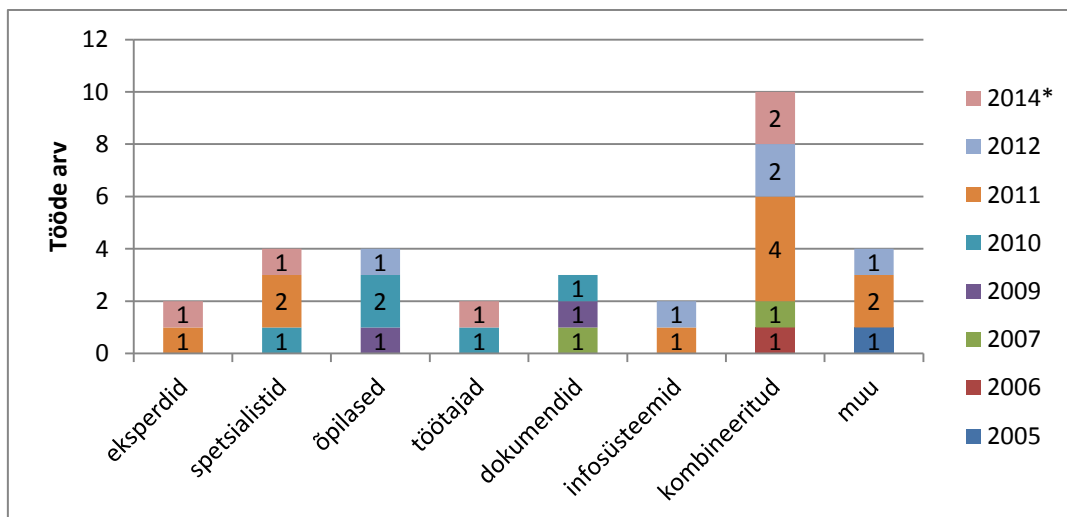
Järgneval joonisel antakse ülevaade valimi osakaalust Tallinna Ülikooli magistritöodes.

Joonis 17. Tallinna Ülikooli magistritööd valimi kaupa perioodil 2004 – 2014

Tallinna Ülikooli magistritöodes on peaaegu võrdselt uuritud kategooriaid kombineeritud (25%), dokumendid (25%) ning spetsialistid (23%). Kõige vähem on uuritud kategooriat muu, mida on käsitletud 2% uurimustöödest. „Muu“ alla on kodeeritud näiteks magistritöö, kus uuriti Eesti poliitikute avalikke blogisid (Kruut, 2011).

Joonisel 18 on analüüsitud Tartu Ülikooli magistritöodes kajastatud valimeid.

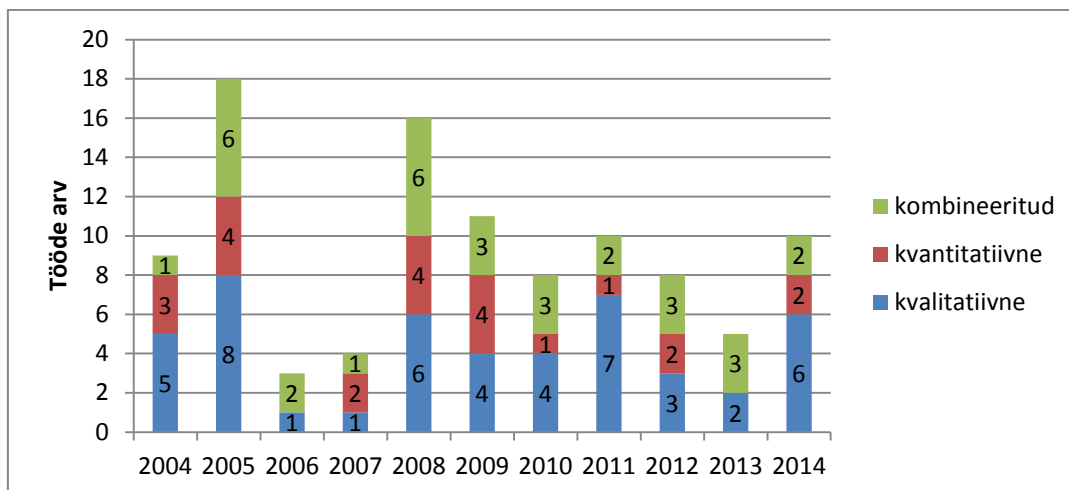
Joonis 18. Tartu Ülikooli magistritööde valimi kaupa perioodil 2005 – 2014*

* s.h 3 organisatsiooni infotöö magistritööd

Kõige enam on kasutatud kombineeritud meetodit nagu ka Tallinna Ülikoolis (vt joonis 17, lk 38). Eksperte, töötajaid ning infosüsteeme on kõige vähem uuritud – 6% uurimustöödest. „Muu“ alla on kodeeritud magistritöö, mis uuris Vana- ja Vastse- Kasaritsa katastriplane ning meetodina oli kasutatud geograafilist infosüsteemi (Koppel, 2005).

4.3.3 Meetod

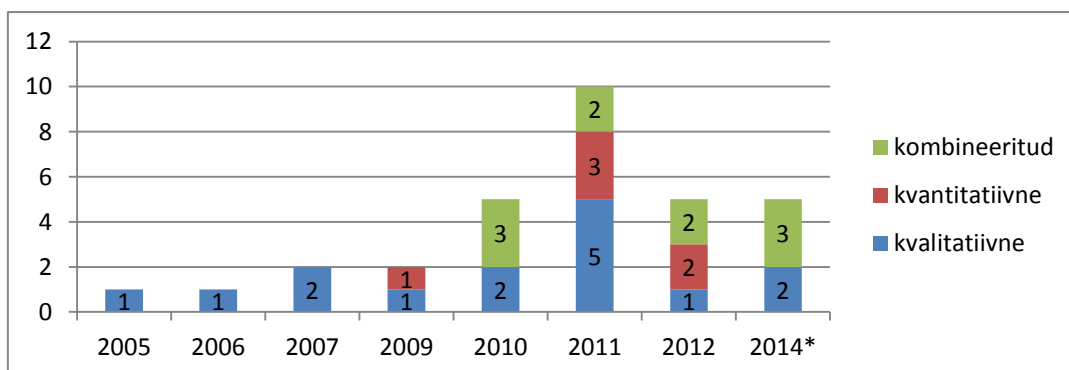
Kasutatud meetodi perioodilist muutumist Tallinna Ülikooli magistritöodes saab vaadelda joonisel 19.

Joonis 19. Tallinna Ülikooli magistritööd meetodite kaupa perioodil 2004 – 2014

Kõige rohkem on joonise 19 põhjal kasutatud kvalitatiivseid uurimismeetodeid. Perioodi jooksul kasutati Tallinna Ülikooli magistritöodes 23 erinevat uurimismeetodit, millest kõige populaarsemaks osutus küsitlus (31%). Intervjuud kasutas 29%, dokumendianalüüsi ning võrdlevat analüüsi 7% üliõpilastest.

Joonisel 20 on kirjeldatud Tartu Ülikooli magistritöodes kajastatud meetodeid.

Joonis 20. Tartu Ülikooli magistritööd meetodite kaupa perioodil 2005 – 2014

* s.h 3 organisatsiooni infotöö magistritööd

Jooniselt 20 selgub, et kvalitatiivseid uurimismeetodeid on läbi aegade kasutatud kõige rohkem. Erinevalt Tallinna Ülikoolile on populaarseimaks uurimisviisiks olnud intervjuu, mida kasutas 33% üliõpilastest. 25% kasutas küsitlust ning kolmanda uurimismeetodina kasutati (võrdselt 6%) pehmete süsteemide meetodit, vaatlust ja võrdlevat analüüsi.

4.4 Eesti uurimustööde koondanalüüs

Eestis kaitstud uurimustöid on kaardistatud järgmistest aspektidest: eesmärk, valim ja uurimismeetod (vt uurimustöö eesmärki ptk 3.1, lk 13). Uurimustöid on analüüsitud kontentanalüüsiga (vt ptk 3.2, lk 14). Järgnevalt on esitatud Eesti uurimustööde koondanalüüs vastavalt valimisse hõlmatud haridusasutustele.

4.4.1 Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööde lõikes

Perioodil 2004 – 2007 kaitsti 56 bakalaureusetööd ja 46 diplomitööd ning käesolevas magistrیتöös on antud uurimustöid koos analüüsitud.

Analüüsist selgus, et uurimustööde eesmärgist lähtuvalt on kõige rohkem uuritud avalikku sektorit. Perioodide kajastamisel oli analüüsitud taasiseseisvumist ning sellele järgnevat perioodi. Mida hilisem oli kaitstud uurimustöö aasta, seda rohkem oli perioodiks valitud tänapäev. Seega saab järeldada, et kui bakalaureuseõpet saanuks lõpetada ka edaspidi uurimustööga, siis oleks aastast 2004 algava perioodi osakaal olnud suurem. Valdkondadest on enim uuritud raamatukogundust ning asutus- või tegevuspõhisusest mäluasutusi. Lisaks uurimustööde eesmärgile on analüüsitud ka valimit – kõige valituimaks osutusid dokumendid. Uurimismeetoditest olid ülekaalus kvantitatiivsed uurimismeetodid. Kõige enam kasutati diplomi- ja bakalaureusetöodes küsitlust.

4.4.2 Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööde lõikes

Sarnaselt Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetöödele on käesolevas magistrیتöös analüüsitud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ning ühiskonnateaduste instituudi lõputöid koos. Kokku kaitsti aastail 2005 – 2014 Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias 90 ning ühiskonnateaduste instituudis 10 lõputööd.

Analüüsist selgus, et läbi aegade on analüüsitud kõige enam avalikku sektorit. Perioodide uurimisel on analüüsitud rohkem ajavahemikku alates aastast 2004. Raamatukogundus oli kõige valitum valdkond. Asutus- või tegevuspõhisuse osas osutus kõige populaarsemaks äriorganisatsioon. Uurimismeetoditest kasutati kõige enam kvalitatiivset meetodit. Andmeid koguti enamasti küsitlusega.

Järgnevalt on esitatud kokkuvõtlik tabel Tallinna Ülikooli ning Tartu Ülikooli lõputööde võrdlusest.

Tabel 6. Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööde ning Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööde võrdlus (eesmärgi, valimi ja meetodi osas)

Uuritavad teemad	TLÜ diplomi- ja bakalaureusetööd	TÜ VKA ja ühiskonnateaduste instituudi lõputööd
sektor	avalik sektor	avalik sektor
periood	1991 – 2004	alates 2004
valdkond	raamatukogundus	raamatukogundus
asutus- või tegevuspõhisus	mäluasutused	äriorganisatsioon
valim	dokumendid	dokumendid
meetod	kvantitatiivne	kvalitatiivne
meetodi täpsustus	küsitlus	küsitlus

Tabelist selgub, et Tallinna ja Tartu haridusasutuste diplomi-, bakalaureuse- ja lõputööd erinevad ainult uuritud perioodi, asutus- või tegevuspõhisuse ja meetodi osas. Leian, et periood erineb kahes haridusasutuses seetõttu, et Tallinna Ülikoolis sai diplomi- ja bakalaureuseõppe lõpetada kuni 2007. aastani uurimustööga.

4.4.3 Tallinna Ülikooli magistrیتööde lõikes

Tallinna Ülikoolis kaardistati 102 magistrیتööd ajavahemikus 2004 – 2014. Tabelist 5, lk 25 selgus, et Tallinna Ülikoolis kaitsti uurimustöid erinevatelt teistest haridusasutustest kõikidel aastatel.

Magistrیتöödest selgus, et kõige enam on uuritud avalikku sektorit ning ajavahemikest on kajastatud tänapäeva perioodi. Läbi aegade osutus kõige valitumaks valdkonnaks raamatukogundus ning asutus- või tegevuspõhisuseks mäluasutused. Tallinna Ülikoolis kasutati võrdselt valimis dokumente, spetsialiste ja kombineeritud valimit. Eelistati kasutada kvalitatiivseid uurimismeetodeid. Kõige populaarsemaks andmekogumismeetodiks oli küsitlus.

4.4.4 Tartu Ülikooli magistrیتööd lõikes

Perioodil 2005 – 2014 kaitsti Tartu Ülikoolis 31 magistrیتööd, millest 3 olid organisatsiooni infotöö eriala uurimustööd. 2008. ja 2013. aastal ei kaitstud ühtegi magistrیتööd.

Tartu Ülikoolis kirjutati kõige rohkem avalikust sektorist ning kajastati tänapäevast perioodi. Kõige rohkem käsitleti raamatukogundust ning haridusasutusi. Valimi moodustamisel eelistati kombineeritud valimit, millele järgnesid spetsialistide, õpilaste ja muu uurimine. Uurimismeetoditest kasutati enam kombineeritud meetodit. Andmeid koguti kõige rohkem intervjuude käigus.

Allpool toodud tabelis on toodud ära kokkuvõtlik võrdlus Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli magistr tööde osas.

Tabel 7. Tallinna Ülikooli ning Tartu Ülikooli magistr tööde võrdlus (eesmärgi, valimi ja meetodi osas)

Uuritavad teemad	TLÜ magistr töö	Tartu Ülikooli magistr töö
sektor	avalik sektor	avalik sektor
periood	alates 2004	alates 2004
valdkond	raamatukogundus	raamatukogundus
asutus- või tegevuspõhisus	mäluasutused	haridusasutused
valim	dokumendid, spetsialistid, kombineeritud	kombineeritud
meetod	kvalitatiivne	kvalitatiivne
meetodi täpsustus	küsitlus	intervjuu

Võrdlevast tabelist on näha, et Tartu ja Tallinna koolkondades ei ole suuri erinevusi. Erinevus seisnebki ainult asutus- või tegevuspõhisuse ning andmekogumismeetodi vahel.

4.5 Üliõpilastööde kättesaadavus

Alapeatükis antakse ülevaade kaitstud info- ja dokumendihaldusalaste üliõpilastööde kättesaadavusest Tartu ja Tallinna Ülikoolis.

Tabel 8. Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli info- ja dokumendihaldusalaste uurimustööde kättesaadavus.

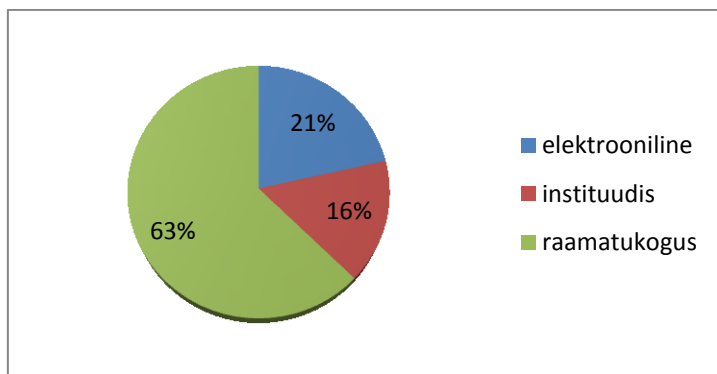
	TLÜ diplomi- ja bakalaureusetööd		TÜ lõputööd		TLÜ magistr töö			TÜ magistr töö		
	insti- tuudis	rmtk-s	elektroo- niline	rmtk-s	elektroo- niline	insti- tuudis	rmtk-s-	elektroo- niline	insti- tuudis	rmtk-s
2004	4	35	Lõpetajaid ei olnud		0	0	9	0	0	0

	TLÜ diplomi- ja bakalaureusetööd		TÜ lõputööd		TLÜ magistrیتööd			TÜ magistrیتööd		
	insti- tuudis	rmtk-s	elektroo- niline	rmtk-s	elektroo- niline	insti- tuudis	rmtk-s-	elektroo- niline	insti- tuudis	rmtk-s
2006	4	4	0	5	0	0	3	1	0	0
2007	8	3	0	28	0	0	4	2	0	0
2008	Lõpetati eksamiga		12	0	0	0	16	0	0	0
2009	Lõpetati eksamiga		13	1	0	0	11	1	1	0
2010	Lõpetati eksamiga		10	0	0	0	8	0	5	0
2011	Lõpetati eksamiga		4	0	0	0	9	0	10	0
2012	Lõpetati eksamiga		2	0	1	0	5	0	4	1
2013	Lõpetati eksamiga		10	0	3	4	0	0	0	0
2014	Lõpetati eksamiga		8	2	1	10	0	3	2	0
Kokku	17	85	59	41	5	14	83	8	22	1

Tallinna Ülikoolis on 102st diplomi- ja bakalaureusetööst kättesaadavad raamatukogus 83% ning instituudis on 17% töödest. Tartu Ülikooli lõputöid oli kokku 100, millest 59% on elektroonilised ning 41% loetavad sotsiaalteaduste raamatukogus. Siinkohas saab välja tuua, et võrreldes Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetöödega on Tartu Ülikooli lõputöid rohkem elektrooniliselt publitseeritud.

Tallinna Ülikooli magistrیتöödest saab lugeda ainult 5% elektrooniliselt, 81% asub raamatukogus (Akadeemilises raamatukogus ja Õpikeskuses) ning 14% töödest on hoiul Infoteaduste Instituudis. Tartu Ülikool on võimaldanud elektroonilise ligipääsu 26% uurimustöödele, 71% töödest asub instituudis ning vaid 3% on kättesaadavad sotsiaalteaduste raamatukogus. Siinkohas on kahe haridusasutuse suur erinevus selles, et kui Tallinna uurimustööd on enamus leitavad raamatukogus, siis suur osa Tartu uurimustöödest on kättesaadavad instituudist.

Joonisel 21 on visualiseeritud haridusasutuste uurimustööde kättesaadavus.

Joonis 21. Uurimustööde protsentuaalne kättesaadavus Tallinna ja Tartu Ülikoolis kokku. Joonis toob välja käesolevas magistritöös kajastatud uurimustööde (335) kättesaadavuse: 63% uurimustöödest on hoiul raamatukogudes, 16% on ülikoolide instituutides ning 21% töödest on elektroonselt kättesaadavad internetis.

4.6 Kokkuvõtvad uurimustulemused

Alapeatükki on kokku koondatud eelmiste alapeatükkide analüüside tulemused. Selleks on koostatud ülevaatlik tabel, mis kajastab magistritöö eesmärgi täitmist (vt ptk 3.1, lk 13).

Tabel 9. Kokkuvõtvad uurimustulemused Eestis kaitstud info- ja dokumendihaldusalaste uurimustööde osas

Uuritavad teemad	TLÜ diplomi- ja bakalaureusetööd	TÜ lõputööd	TLÜ magistritööd	TÜ magistritööd
sektor	avalik sektor	avalik sektor	avalik sektor	avalik sektor
periood	1991 – 2004	alates 2004	alates 2004	alates 2004
valdkond	raamatukogundus	raamatukogundus	raamatukogundus	raamatukogundus
asutus- või tegevus-põhisus	mäluasutused	äriorga-nisatsioon	mäluasutused	haridusasutused
valim	dokumendid	dokumendid	dokumendid, spetsialistid, kombineeritud	kombineeritud
meetod	kvantitatiivne	kvalitatiivne	kvalitatiivne	kvalitatiivne
meetodi täpsustus	küsitlus	küsitlus	küsitlus	intervjuu

Kokkuvõtvast tabelist selgub, et analüüsitud töödes ja artiklites on uuritud esimese valikuna avalikku sektorit. Esimene erinevus tuleb välja Tallinna Ülikooli diplomi- ja

bakalaureusetöodes kajastatud perioodis, milleks oli ajavahemik 1991 – 2004. Ülejäänud tööd on analüüsinud tänapäevast perioodi. See vahe võis tuleneda sellest, et diplomi- ja bakalaureuseõpet sai lõpetada uurimustööga aastani 2007. Uurimustöodes on läbi aastate kasutatud raamatukogunduse valdkonda. Asutusi on uuritud erinevalt- Eesti uurimustööd on kajastanud mäluasutusi, äriorganisatsioone ja haridusasutusi. Peamiste valimitena on kasutatud dokumente, spetsialiste ning kombineeritud valimit. Kvantitatiivseid uurimismeetodeid on kasutatud ainult diplomi- ja bakalaureusetöodes. Alates 2008. aastast on tööde kirjutamisel kasutatud pigem kvalitatiivseid uurimismeetodeid. Kõige populaarsemateks andmekogumisvahenditeks on olnud läbi aegade küsitlus ja intervjuu. Järgnevalt toon ära kaks tööd, mis iseloomustavad tabelit 9 kõige enam.

Jana Kulbin (2014) on välja selgitanud, kuidas Eesti kutse- ja kõrgkoolide raamatukoguhoidjad hindavad oma infopädevust ning milliseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid peavad raamatukoguhoidjad oluliseks kasutajate infopädevuse arendamisel. Kulbini magistr töö (2014) on kodeeritud kui „avalik sektor“, sest kutse- ja kõrgkoolid kuuluvad riiklikku süsteemi. Lähtusin perioodi puhul sellest, et magistr töö (Kulbin, 2014) on kaitstud 2014. aastal ning kodeerisin selle „tänapäeva“ alla. Valdkonna kodeerimisel oli selge, et tegemist oli „raamatukogunduse“ uurimustööga ning asutus- või tegevuspõhisusena on töö (Kulbin, 2014) kodeeritud kui „mäluasutus“ mitte „haridusasutus“. Valimina kasutas Kulbin (2014) raamatukoguhoidjaid- spetsialiste, kodeeritud kui „spetsialistid“. Kulbin (2014) kasutas kvalitatiivset meetodit ning andmeid kogus magistr tööks intervjuude abil.

Ingrid Lekk (2006) analüüsis, kuidas raamatukogud ise oma teenuseid on avanud ja tutvustanud, mida peavad oluliseks ja mida vähemtähtsaks. Kuna eesmärgist ei selgunud, mis raamatukogudega on tegemist, siis vaatasin järgmisena valimit, milleks olid maakonna- ja linna keskraamatukogude poolt koostatud aruanded ning raamatukogude veebilehed- seega kodeerisin „avaliku sektori“ alla. Arvestasin perioodi puhul sellest, et Lekk kaitses oma bakalaureusetöö 2006. aastal ning kodeerisin selle „tänapäeva“ alla. Valdkonna puhul kodeerisin „raamatukogunduse“ alla. Kuna asutuseks olid maakonna- ja linna keskraamatukogud, siis kodeerisin töö (Lekk, 2006) „mäluasutusena“. Valimiks oli kasutatud aruandeid nin seetõttu kodeerisin töö (Lekk, 2006) „dokumentide“ alla. Lekk (2006) kasutas meetodina kvalitatiivset dokumendianalüüsi.

Ainsana, mis vastas tabelis 9, lk 45 kõikidele märksõnadele, oli Jana Kulbini magistr töö (2014).

5 DISKUSSIOON

Peatükis esitatakse uurimistulemuste põhjal tehtud järeldused, mis on esitatud uurimisküsimuste kaupa ning kasutatud meetodi kriitika. Lisaks antakse soovitusel tuleviku uurimustöödeks.

5.1 Info- ja dokumendihalduses Eestis kaitstud uurimustööde lähtekohad

Alapeatükis on esitatud magistr töö uurimisküsimuste vastused. Esimeses osas on temaatilise arengu alla koondatud lõputööde eesmärgid (lähtuvalt kajastatud sektorist, perioodist, valdkonnast ning asutus- või tegevuspõhisusest). Teises osas on ära toodud lõputöodes kasutatud uurimismeetodid ning täpsustatud meetodi valikut. Kolmandas osas kirjeldatakse lõputööde kättesaadavust.

5.1.1 Uurimustööde temaatiline areng

Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetöödest lähtub, et 2005 on olnud tulemuslik aasta, 2006. aastal on mingil põhjusel väga vähe kaitsmisi (vt joonis 1, lk 26). Kõige enam uuriti perioodil 2004 – 2007 avalikku sektorit – seostan seda avaliku teabe seaduse (Avaliku teabe seadus) jõustumisega. Tartu Ülikooli lõputöodes kasutatakse samuti jätkuvas kasvus avaliku sektori kajastamist. Avalikku sektorit ei kajastatud ainult 2012. aastal, mil oma lõputöö kaitsesid kaks üliõpilast (vt joonis 5, lk 30). Avaliku sektori domineerimine lõputöodes jätkub ka Tallinna ja Tartu Ülikooli magistr töödes (vt joonis 11, lk 34 ja joonis 12, lk 35). Olen nõus Bawdeniga (2014), et uurimissuundade rõhk hakkab tulevikus olema organisatsiooni infoteenustel. Sama leiab ka Prebor (2007) (vt ptk 2.3, lk 11). Arvan, et tulevikus hakatakse rohkem kirjutama kas erasektorist või kolmandast sektorist.

Perioodidest on näha Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööde puhul tõusvat trendi tänapäeva kajastamises, kuigi 2004. aastal uuriti kõige enam ajavahemikku 1991 – 2004. Kui vaadata Tartu Ülikooli lõputöid (joonis 6, lk 30), siis nende põhjal saab vaadelda, millised võiksid olla tuleviku uurimissuunad. Kindlasti uuritakse edasi tänapäevast perioodi, mis moodustab kõige suurema osakaalu töödest.

Tallinna Ülikooli lõputöödest selgus, et enne lõpueksamiga lõpetamist (vt ptk 3.3.1, lk 20) oli raamatukogunduse suund langevas trendis ning arhiivinduse osakaal üldse kadunud (joonis 7, lk 31). Kuna 2007 oli lõpetav aastakäik diplomi- ja bakalaureusetöödele, siis on raske ennustada, mis suundasid oleks edasi uuritud. Raamatukogundus oli ka Tartu Ülikooli lõputööde läbiv valdkond. Sama valdkond oli ka Tallinna ja Tartu Ülikooli magistr tööde

kõige populaarsemaks teemaks läbi aegade, mida on küll viimastel aastatel vähem valitud (vt joonis 13, lk 36 ja joonis 14, lk 36). Tartu ja Tallinn ei erine koolkonniti palju – mõlemas ülikoolis on infosüsteeme hakatud viimastel aastatel rohkem uurima. Alauuritud valdkonnaks osutus arhiivindus, mida Tartu Ülikoolis uuriti ainult ühes ning Tallinna Ülikoolis 12 magistritöös.

5.1.2 Uurimustööde metoodiline areng

Meetodite kasutamine uurimustöodes on ajaga muutunud. Kui näiteks Tallinna Ülikoolis kasutati perioodil 2004 – 2007 pigem kvantitatiivset meetodit (vt joonis 4, lk 28), siis ülejäänud haridusasutustes oli selleks kvalitatiivne meetod (vt tabel 9, lk 45). Paraku ei saa ennustada, mis uurimismeetodit oleks Tallinna Ülikooli bakalauresuse- ja diplomitöodes aastatel 2008 – 2014 kasutatud (vt ptk 3.3.1, lk 20). Kombineeritud uurimismeetodi kasutamine on aastatega kasvanud (vt joonis 20, lk 40). Davies (2012) ja Prebor (2007) toovad välja, et kõige enam kasutati nende uurimustes küsitlust, intervjuud ning bibliograafilist analüüsi. Diplomi- ja bakalaureusetööde analüüsil selgus, et sarnaselt Daviesile (2012) kasutasid üliõpilased andmete kogumiseks küsitlust. Sarnaselt Tallinna Ülikoolile kasutati ka Tartu Ülikooli lõputöodes küsitlust (vt ptk 4.2.3, lk 33). Magistritöodes seevastu on esimese valikuna kasutatud intervjuud (nii Tallinna kui ka Tartu Ülikoolis), millele järgnes küsitlus. Tartu Ülikoolis eristus meetodina pehmete süsteemide meetod (vt ptk 4.3.3, lk 40). Paraku selle tulemuse pealt ei saa järeldusi teha, sest Tartu Ülikooli magistritööde arv oli analüüsi osas väike – 10 tööd.

5.1.3 Uurimustööde kättesaadavus

Varasemaid uurimustöid kaardistades jõudsin samale järeldusele, mis Reede (2004) – üliõpilastööde alase leitavuse osas on Eesti ülikoolides info vahendamise alused väga erinevad. Uurimustööd ongi kohati hoolimata infoajastust kättesaadavad instituutide, mitte elektrooniliselt. Siinkohas saab välja tuua, et Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia lõputööd on enamasti veebis ligipääsetavad ning Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetööd seevastu on raamatukogus hoiul. See vahe tuleneb minu hinnangul haridusasutuste raamatukogude tööjõudlusest ja ülikooli töökorralduse põhimõtetest – mis aastast alates hakati töid kandma elektroonilistesse andmebaasidesse/repositooriumidesse. Tallinna Ülikool küll kasutab elektroonilist repositooriumi e-Ait (<http://e-ait.tlulib.ee/>), kuid arvestades kaitstud uurimustööde arvu, ei ole seal kajastatud Infoteaduste Instituudi üliõpilastööde kogu suur.

5.2 Meetodi kriitika

Kontentanalüüsi kasutamine magistritöö uurimismeetodina on õigustatud, sest suures koguses teksti on andmeteks kodeeritud. Kodeerimine oli vajalik selleks, et kindlaks määrata varasemalt kaitstud uurimustööde eesmärkide, valimi, meetodi korduvust ja arengut. Kontentanalüüsi suurimateks puudusteks saab pidada autoripoolset kategooriate väljatöötamist. Eesmärkide, valimi ning meetodi kodeerimisel ei ole aluseks võetud tuntud mudelit.

Kuigi alustasin varasemate uurimustööde kaardistamisega 2013. aasta suvel, siis lõpetasin sellega alles käesoleva aasta kevadel. Tagantjärele oleksin võinud kohe ülikoolidesse infopäringu saata (vt ptk 3.4, lk 22). Hoolimata sellest, et olen magistritöös kajastanud väga suure osa töödest, ei ole kõiki töid kaardistatud. Sellegipoolest jäid analüüsist välja vähesed tööd ning saab väita, et tehtud analüüs on valideeritud.

Kuigi algselt plaanisin viia läbi võrdleva analüüsi ka rahvusvahelises ajakirjas avaldatud artiklitega, siis paraku ei andnud see analüüs magistritööle lisandväärtust. Uurimustööde võrdlemiseks rahvusvaheliste uurimustega oleks pidanud tutvuma erinevate (kuid samaväärsete) ülikoolide diplomi-, bakalaureuse- ja magistritöödega.

5.3 Soovitused

Kuna magistritöö sai alguse isiklikust huvist, siis peaks tulevikus teemat laiendama ning kaitstud tööde andmebaasi looma. Andmebaasist oleks leitavad varasemate uurimustööde eesmärgid, valim ning metoodika. Käesolevat uuringust on välja jäänud sektori ja perioodi, sektori ja valimi, sektori ja meetodi jne analüüs. Seega saab antud uuringus kaardistatud andmebaasi kasutades läbi viia täiendava uurimuse.

Uurimustööde kaardistamisest selgus, et kõige vähem on uuritud arhiivindust. Uuritud ei ole ka dokumendihaldurite ega ka arhivaaride tööga rahulolu ning tööülesannete vastavust kutsestandardile. Tuleviku teemadest ei olnud veel analüüsitud *big data* (suuri andmeid) teemat. Antud valdkondi tuleks edaspidi kindlasti uurida.

Analoogset uurimust võiks läbi viia ka teistes haridusasutustes, kus õpetatakse dokumendi- või infohaldust. Kindlasti tuleks kordusuuringut läbi viia teatud aja tagant, et analüüsida, millised on info- ja dokumendihaldusalaste lõputööde lähtekohad ning kas ja kuidas on need ajas muutunud. Lisaks annab läbiviidud uuring aluse rahvusvaheliseks võrdluseks teiste riikide praktikatega.

6 KOKKUVÕTE

Magistritöö eesmärgiks oli anda ülevaade ajavahemikus 2004 – 2014 Eestis kaitstud info- ja dokumendihaldusealastest lõpu-, diplomi-, bakalaureuse- ja magistritöödest ning ülevaate põhjal viia läbi analüüs uuritud valdkondadest ning temaatikatest. Magistritöö uurimisküsimuseks oli püstitatud: millised on info- ja dokumendihaldusalaste Eestis kaitstud uurimustööde lähtekohad? Eesmärgist lähtuvalt on analüüsitud järgmisi uurimisküsimusi: milline on olnud uurimustööde temaatiline ja meetodiline areng ning kuidas on olnud uurimustööd kättesaadavad?

Uurimustöö küsimuste täitmiseks on kaardistatud ja analüüsitud ajavahemikus 2004 – 2014 Eestis kaitstud info- ja dokumendihaldusalaste uurimustööde:

- pealkirju, autoreid, tööde liike ning kättesaadavust,
- eesmärgi (s.h sektorit, perioodi, asutus- või tegevuspõhisust ja valdkonda),
- kasutatud valimit (s.h täpset valimit),
- kasutatud meetodit (s.h täpsustatud meetod).

Empiirilise materjali kogumiseks on kasutatud ülevaateuurimust. Uurimustöid on kaardistatud *de visu* nii ülikoolide raamatukogudes ning kasutatud on ka haridusasutuste elektroonilisi repositooriume. Uurimustööde peamine kaardistamine toimus ajavahemikus 2013 – 2015. Valimi moodustasid Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureuse- ning magistritööd, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia lõputööd ning Tartu Ülikooli lõpu- ja magistritööd. Kokku on magistritöös kasutatud 335 kaitstud uurimustööd.

Magistritöö läbiviimisel on kasutatud temaatilist kodeerimist ning andmete tõlgendamiseks kontentanalüüsi. Kuna töö võrdleb varasemate uurimustööde metaanalüüsi, siis sobis kontentanalüüs käesoleva magistritöö eesmärgi täitmiseks. Meetodi kriitikana saab välja tuua autoripoolset kategooriate loomist, vähest objektiivsust ning seda, et kodeerimisel ei kasutatud testkodeerimist.

Magistritöö analüüsi tulemused näitasid, et Tallinna Ülikooli diplomi- ja bakalaureusetöodes uuriti kõige rohkem avalikku sektorit, perioodidest taasiseseisvumist ja sellele järgnevat aega. Valdkondadest uuriti kõige enam raamatukogundust ning asutus- või tegevuspõhisusest mäluasutusi. Uurimustöös läbiviimiseks kasutati kõige rohkem kvantitatiivseid meetodeid ning andmete kogumiseks oli populaarseim viis küsitlus. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ning ühiskonnateaduste instituudi lõputöös analüüsiti läbi aegade kõige

enam avalikku sektorit. Perioodidest uuriti kõige rohkem tänapäeva. Kõige valitum valdkond oli raamatukogundus ning asutus- või tegevuspõhisuseks äriorganisatsioon. Uurimismeetoditest kasutati kõige rohkem kvalitatiivset meetodit, täpsemalt küsitlust. Tallinna Ülikooli magistritöodes analüüsiti kõige enam avalikku sektorit ning tänapäevast perioodi. Kõige valitumaks valdkonnaks osutus raamatukogundus ning asutustest uuriti mäluasutusi. Valimis kasutati dokumente, spetsialiste ning kombineeritud valimit. Enamus töödes oli kasutatud kvalitatiivseid uurimismeetodeid ning andmekogumismeetodina küsitlust. Tartu Ülikooli magistritöodes oli esikohal avalik sektor ning ajavahemik alates aastast 2004. Raamatukogundus oli samuti kõige valituim valdkond ning asutustest pöörati tähelepanu haridusasutustele. Populaarsemaks osutus kombineeritud valimi ja meetodi kasutamine. Andmeid koguti intervjuude käigus.

Diskussiooni osas on välja toodud kaitstud info- ja dokumendihaldusalaste uurimustööde lähtekohad. Analüüsitud on uurimustööde temaatilist, meetodilist arengut ning antud ülevaade uurimustööde kättesaadavusest.

7 SUMMARY

Master's thesis „Bases for defended theses about information and records management in Estonia“

The objective of the thesis is to provide an overview of theses on information and records management defended in Estonia between 2004 and 2014, and on the basis of this overview to analyse the studied research areas and topics. The research question of the Master's thesis has been worded as follows: which are the bases for theses on information and records management defended in Estonia? The following research questions have been posed in order to reach the objective of the Master's thesis:

- What has been the thematical development of the theses?
- What has been the methodological development?
- What has been the availability of the theses?

In order to reach the objectives of the Master's thesis, the following aspects of the theses on information and records management defended in Estonia between 2004 and 2014 have been mapped:

- titles, authors and types of theses,
- objectives (incl. sector, period, exclusivity to institution or activity, and research area),
- the sample used,
- the methods used.

Information search and records analysis were used as the data collection methods for achieving the research objective of the Master's thesis. The study was carried out between 2013 and 2015 in the electronic repositories of educational institutions and in the libraries of institutes.

Overview research, thematical content analysis and comparative analysis have been used in studying the topic. Content analysis has been used for the thematical categorisation of the objectives of the defended theses, and for coding the sample and the methods used.

The Master's thesis comprises four parts. Part one presents an overview of earlier research. This involved studying the Estonian and foreign meta-analyses related to the Master's thesis.

In addition, discussions of various authors on the possible future research tendencies of information and records management are presented.

Part two describes the methodology employed in the Master's thesis, introduces the objective and sub-objectives of the research, explains the choice of the research method and its suitability for attaining the research objective. This chapter describes the formation of the sample and explains its constraints. An overview is given of the performance of the study – what was achieved and which were the obstacles in mapping the earlier research.

Part three presents the research results. Analysis results are compared, and an analysis of the objectives, sample and methods of the Estonian theses is performed as an additional research method. The chapter is concluded by summarising the research results.

Part four of the thesis presents a discussion analysing the general results of the research in the context of Estonia. In addition, the research method is criticised and analysed.

Data analysis was performed using the cross-table function of the Microsoft Excel spreadsheet application.

The main research results are the following:

- The analysed theses and articles have primarily been focused on the public sector.
- The Diploma and Bachelor's theses of Tallinn University have covered the years between 1991 and 2004. The remaining theses have analysed the contemporary period.
- Throughout the years, the theses have employed the area of library science.
- Institutions have been studied variously – theses have used memory institutions, business organisations and educational institutions.
- Records, specialists and combined sample have been used as main samples to a similar extent.
- Quantitative research methods have only been used in the Diploma and Bachelor's theses. From 2008 onwards, qualitative research methods have rather been used in the theses. The most popular means of data collection have always been the questionnaire and the interview.

8 KASUTATUD KIRJANDUS:

1. Allik-Hõimoja E. (2008). *Magistriõppekava "Digital Library Learning"(DILL) Erasmus Mundus stipendiumile kandideerivate üliõpilaskandidaatide motivatsioonikirjade analüüs*. Magistritöö. Tallinna Ülikool, Infoteaduste Instituut.
2. Avaliku teabe seadus (RT I, 22.03.2011, 10), RT I 2000, 92, 597
<https://www.riigiteataja.ee/akt/122032011010> URL [kasutatud 01.05.2015].
3. Bachmann S. (2009). *TÜ väitekirjade elektrooniline publitseerimine*, Magistritöö, Tartu Ülikool, filosoofiateaduskond, infokorralduse magistriõpe.
4. Bawden D. (2014). Research trends in information science. *Journal of Documentation*, Vol. 70 Iss: 3.
5. Davies K. (2012). Content Analysis of Research Articles in Information Systems (LIS) Journals, *Library and Information Research*, Vol. 112, URL [kasutatud aprill 2015]
<http://www.lirjournal.org.uk/lir/ojs/index.php/lir/article/viewFile/495/547>.
6. Eesti Rahvusraamatukogu, *Raamatukogusõnastik*, URL [kasutatud mai 2015]
<http://termin.nlib.ee/termin/otsi>.
7. Emerald Group Publishing URL [kasutatud oktoober 2014-märts 2015]
<http://www.emeraldgrouppublishing.com/about/index.htm>.
8. Ernits R. (2012). *Raadiosaate „Kirjutamata memuaare” sisu muutumine aastatel 1977-2006*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool, sotsiaal- ja haridusteaduskond, ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.
9. Ester, URL [kasutatud juuni 2013-mai 2015]
www.ester.ee.
10. Guest G. & K. M. MacQueen & E. E. Namey (2012). *Applied thematic analysis*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc.
11. Hansen E. (2011). *Tartu Tervishoukõrgkooli maineuuring*. Magistritöö. Tartu Ülikool, Infoteaduste Instituut.
12. Hirsjärvi, S. & P. Remes & P. Sajavaara (2005). *Uuri ja kirjuta*. Tallinn: Medicina.
13. Jõe A. (2011). *Infoteaduste Instituudi õppejõudude publikatsioonide 1991-2010 analüüs*. Magistritöö, Tallinna Ülikool, Infoteaduste Instituut.

14. Kalmus V. & A. Masso & M. Linno (2015). *Kvalitatiivne sisuanalüüs*, URL (kasutatud märts 2015) <http://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalyys>.
15. Kannukene K. (2014). *Tõrva Gümnaasiumi õpetajate infokäitumine ja kooli raamatukogu*. Magistritöö. Tartu Ülikool, sotsiaal- ja haridusteaduskond, ühiskonnateaduste instituut.
16. Koppel K. (2005). *Maakasutuse uurimise meetodika Kasaritsa uurimisala (Rõuge kihelkond) 17.-19. sajandi külamaastike kujunemise näitel*. Magistritöö. Tartu Ülikool, ajaloo osakond, arhiivinduse õppetool.
17. Koufogiannakis D. & L. Slater & E. Crumley (2004). A content analysis of librarianship research, *Journal of Information Science*, Vol. 30, No. 3, June 2004, pp. 227-239.
18. Krippendorff K. (2010). Content Analysis. Salkind (Ed.) N. J. (2010). *Encyclopedia of Research Design*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
19. Kruut M. (2011). *Blogid infoteeninduse ressursina: Eesti poliitikute blogide näitel*. Magistritöö. Tallinna Ülikool, Infoteaduste Instituut.
20. Kulbin J. (2014). *Raamatukoguhoidjate teadmised, oskused ja hoiakud kasutajate infopädevuse arendamiseks Tallinna kutse- ja kõrgkoolide näitel*. Magistritöö. Tallinna Ülikool, Infoteaduste Instituut.
21. Laherand M.-L. (2008), *Kvalitatiivne uurimisviis*, Tallinn, OÜ Infotrükk.
22. Lai-Neubacher P. (2007), *Geneetiliselt muundatud organismidega seonduvate riskide käsitlemine Eesti ja USA ajakirjanduses (ajalehe The Washington Post näitel) ajavahemikul 1999-2004*, Magistritöö, Tartu Ülikool.
23. Lekk I. (2006), *Eesti maakonna- ja linna keskraamatukogude teenuste analüüs aastaaruannete ja veebilehtede alusel*, Bakalaureusetöö, Tallinna Ülikool, Infoteaduste Instituut.
24. Lepik E. (2010), *Elektroonilisele dokumendihaldusele esitavate nõuete rakendumine prokuratuuris kasutusel oleva dokumendihaldussüsteemi eBüroo näitel*, Lõputöö, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, infohariduse osakond.
25. Liik K. (2007), *Digitaldokumentide autentsena säilimine dokumendihaldussüsteemis – auditijuhis*, Magistritöö, Tallinna Ülikool, Infoteaduste Instituut.

26. Lillemets S. (2014), *Dokumentide koostamine ja säilitamine paber kandjal ja digitaalselt Eestis - riskid ja analüüs*, Magistritöö, Tallinna Ülikool, Infoteaduste Instituut.
27. Mikkel M. (2008), *Vaikse teadmuse avaldumine kriitikakirjutuses Noor-Eesti näitel: hinnangud kaasaegsele eesti kirjandusele*, Lõputöö, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, raamatukogunduse, infoteaduse ja dokumendihalduse osakond.
28. Mis on kodanikuühiskond? URL [kasutatud mai 2015]
<http://www.ngo.ee/kodaniku%C3%BCchiskond>.
29. Niit M. (2012), *Tallinna Ülikooli Infoteaduste Instituudi infoteaduse eriala vilistlasuuring*, Magistritöö, Tallinna Ülikool, Infoteaduste Instituut.
30. Onyancha O. B. (2011), *Post-graduate research in information and knowledge management in LIS schools in South Africa*, [URL kasutatud aprill 2015]
<http://uir.unisa.ac.za/handle/10500/5373>.
31. Olsen W. (2012), Coding. Olsen, W. (2012). *Data collection: Key debates and methods in social research*. London: SAGE Publications Ltd.
32. Prebor G. (2007), Information science – facing social and ethical challenges, *Journal of Information, Communication and Ethics in Society*, Vol. 5 Iss 2/3 pp. 253 – 269.
33. Pöld T. (2014), *Kohtudokumentide kättetoimetamine maksekäsu kiirmenetluses*, Lõputöö, Tartu Ülikool, sotsiaal- ja haridusteaduskond, ühiskonnateaduste instituut.
34. Pärn M-L. (2005), *Avalik-õiguslike ülikoolide kirjastused Eestis*, *Bakalaureusetöö*, Tallinna Ülikool, sotsiaalteaduskond, infoteaduste osakond.
35. Records Management Journal [URL kasutatud oktoober 2014-märts 2015]
<http://www.emeraldgrouppublishing.com/products/journals/journals.htm?id=rmj>.
36. Reede E. (2004), *Diplomi- ja bakalaureusetööd ning nende alane info Eesti ülikoolides*, Diplomitöö, Tallinna Pedagoogikaülikool, sotsiaalteaduskond, infoteaduste osakond.
37. Schreier M. (2014), Qualitative Content Analysis. Flick, U. (Ed.). (2014). *The SAGE handbook of qualitative data analysis*. London: SAGE Publications Ltd.
38. Scott J. (2006), Content Analysis. Jupp, V. (Ed.). (2006). *The SAGE Dictionary of Social Research Methods*. London, England: SAGE Publications, Ltd.

39. Singh S. P. & P. Babbar (2014), Doctoral Research in Library and Information Science in India: Trends and Issues, *Journal of Library & Information Technology*, Vol. 34, No. 2, March 2014, pp. 170-180.
40. Siniallik I. (2004), *Koomiks lapse lugemislaua*, Diplomitöö, Tallinna Pedagoogikaülikool, sotsiaalteaduskond, infoteaduste osakond.
41. Strenze T. (2014), *Metaanalüüs*, [URL kasutatud aprill 2015]
<https://sisu.ut.ee/samm/metaanalyyis>.
42. Sule K. (2005), *Dokumendi- ja arhiivihaldurite pädevuse tõstmine avalikus sektoris*, Magistritöö, Tallinna Ülikool, sotsiaalteaduskond, infoteaduste osakond.
43. Sun M. T-W. & J. Y-W. Lin (2014), Public Administration Research in Taiwan: A Content Analysis of Journal Articles (1990-2010), *American Review of Public Administration*, 2014, Vol. 44(2) 187–202.
44. Tamm L. (2010), *Jõgeva linna gümnaasiumiastme õpilaste ja õpetajate infokäitumine*, Magistritöö, Tartu Ülikool, Filosoofia teaduskond, Ajaloo ja arheoloogia instituut.
45. Utso K. (2013), *Saavutusmotivatsiooni ja informatsiooni hulga vahelise seose uuring (Stenströms Skjortfabrik Eesti OÜ näitel)*, Diplomitöö, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia, infohariduse osakond, info- ja dokumendihaldus.
46. Vainula H. (2007), *Õpilaste infootsikäitumine: Saare maakonna gümnaasiumiõpilaste näitel*, Diplomitöö, Tallinna Ülikool, sotsiaalteaduskond, infoteaduste osakond.
47. Varik T. (2005), *Teabenõuded ja nende menetlemine riigiasutuses Sotsiaalministeeriumi näitel*, Diplomitöö, Pedagoogikaülikool, sotsiaalteaduskond, infoteaduste osakond.
48. Virkus S. (2010). *Infoteaduste põhimõisted*, URL [kasutatud mai 2015]
https://www.tlu.ee/~sirvir/Sissejuhatus%20infoteadusesse/Infoteaduse%20pohimoisted/infoteaduse_miste.html.
49. Vogt W. P. & D. C. Gardner & L. M. Haeffele (2012) *When to Use What Research Design*, The Gilford Press.
50. Walia P. K. & Kaur, M. (2012), *Content Analysis of Journal Literature Published from UK and USA*, [URL kasutatud aprill 2015].
<http://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2109&context=libphilprac>
51. Õunapuu L. (2014), *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*, Tartu, Tartu Ülikool.

9 LISAD:

Lisa 1 Kodeerimisjuhend

Lisa 2 Kaardistatud uurimustööd (Ms Excel tabel, CD plaadil)

Kodeerimisjuhend

Töö liik

1	TLÜ bak.tööd
2	TLÜ diplomitööd
3	TLÜ mag.tööd
4	TÜ mag.tööd
5	TÜ VKA lõputööd
6	TÜ ühiskonnateaduste instituudi lõputööd

Eesmärgid

Sektor

1	erasektor
2	avalik sektor
3	kolmas sektor
4	muu*

Periood

1	varajane ajalugu I vabariik ja enne seda
2	nõukogudeaeg
3	taasiseseisvumine ja selle järgne
4	tänapäevane

Valdkond

1	raamatukogundus
2	arhiivindus
3	dokumendihaldus
4	infosüsteemid
5	muu

Asutus- või tegevuspõhine

1	kultuuriasutused
2	kohalik omavalitsus
3	haridusasutused

- 4 õigus(teadus)
- 5 kirjastus
- 6 meditsiinasutused
- 7 äriorganisatsioon
- 8 riigiasutused
- 9 mäluasutused
- 10 muud avaliku sektori asutused

Valim

- 1 eksperdid
- 2 spetsialistid
- 3 kasutajad
- 4 õpilased
- 5 töötajad
- 6 dokumendid
- 7 infosüsteemid
- 8 kombineeritud
- 9 muu

Meetod

- 1 kvalitatiivne
- 2 kvantitatiivne
- 3 kombineeritud

Täpsustatud meetod

- 1 ajalooline uurimus
- 2 analüütiliste hierarhiate meetod
- 3 arendusuuring
- 4 bibliograafiline analüüs
- 5 bibliomeetria
- 6 Dermotti meetod
- 7 dokumendianalüüs

8	DRAMBORA
9	eksperiment
10	ekspertanalüüs
11	fenomenograafiline uurimus
12	geoinfosüsteemi meetod
13	hindav uuring
14	intervjuu
15	juhtumiuuring
16	kaardistav uuring
17	kirjeldav uuring
18	kvalitatiivne sisuanalüüs
19	kvantitatiivne sisuanalüüs
20	küsitlus
21	muustrite meetod
22	olem-seos modelleerimismeetod
23	pehmete süsteemide meetod
24	prosopograafia
25	protsessianalüüs
26	RASCI meetodika
27	semiootiline analüüs
28	sisuanalüüs
29	statistiline andmeanalüüs
30	SWOT analüüs
31	süsteemianalüüs
32	temaatiline analüüs
33	temaatilis-tüpoloogiline analüüs
34	think-aloud meetod
35	tüpograafiline analüüs
36	tüpoloogiline analüüs
37	uurimus
38	vaatlus
39	võrdlev ajalooline meetod

- 40 võrdlev analüüs
- 41 ülevaateuurimus
- 42 ei ole tuvastatav

Eestis kaitstud info- ja dokumendihaldusalased uurimustööd (CD plaadil)

10 LIHTLITSENTS

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Mari Pilv (sünnikuupäev: 29.12.1982)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Info- ja dokumendihalduses Eestis kaitstud lõputööde lähtekohad,

mille juhendaja on phd Pille Pruulmann-Vengerfeldt,

- 1.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
- 1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 25.05.2015